

Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Stargardzie Szczecińskim
w 2013 roku

Spis treści

Spis treści.....	2
I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1. Zadania	3
2. Kadra.....	3
II. Struktura dochodów i wydatków w 2013 r.	5
1. Dochody.....	5
2. Wydatki.....	5
III. Pomoc społeczna.	8
1. Informacje ogólne.	8
2. Rodziny objęte pomocą społeczną.	9
2.1. Powody przyznania pomocy.	9
2.2. Wydatki na pomoc społeczną.	10
3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.....	12
3.1. Zasiłki stałe.	12
3.2. Zasiłki okresowe.	12
3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.	13
4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.....	13
4.1. Posiłek.....	13
4.2. Ubranie.....	14
4.3. Schronienie.....	14
4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.	16
4.5. Pomoc rzeczowa.....	16
4.6. Sprawienie pogrzebu.	17
4.7. Poradnictwo specjalistyczne.	17
4.8. Interwencja kryzysowa.....	19
4.9. Praca socjalna.....	19
4.10. Usługi opiekuńcze.	20
4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.	21
4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.	21
5. Realizacja programów osłonowych.	24
5.1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	24
5.2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób.	25
5.3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.	26
IV. Realizacja programów z zakresu integracji społecznej i społeczno – zawodowej.	26
1. Projekt systemowy „Integracja społeczna w powiecie stargardzkim”.	26
2. Pozostałe programy.....	28
V. Inne działania związane z pomocą społeczną.....	29
1. Prace społecznie użyteczne.	29
2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.....	31
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.....	32
4. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.	32
5. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.	33
6. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego.....	33
7. Obsługa techniczna Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	34
VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.	34
VII. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.	37
1. Realizacja zadań.....	37
2. Potrzeby związane z realizacją zadań.	38
VIII. Dodatki mieszkaniowe.....	40
IX. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne.....	43
1. Świadczenia rodzinne.	43
2. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.	49
X. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.....	51

I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

1. Zadania.

Podstawowym zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- realizacja rządowych programów pomocy społecznej i miejskich programów osłonowych.

Zgodnie z postanowieniami Statutu w 2013 r. MOPS realizował także przekazane mu zadania wynikające z innych ustaw:

- 1) przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- 3) prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 4) należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- 5) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 6) realizacja Projektu systemowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 7) organizowanie i finansowanie prac społecznie użytecznych,
- 8) prowadzenie obsługi technicznej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 9) prowadzenie obsługi techniczno-organizacyjnej Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 10) prowadzenie postępowań i realizacja świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasta Stargard Szczeciński.

W związku z realizacją powyższych zadań wydano łącznie 28.860 decyzji administracyjnych, z czego dotyczących:

• świadczeń pomocy społecznej	-	17.524,
• dodatków mieszkaniowych	-	3.287,
• świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	6.775,
• pozostałych zadań	-	1.274.

Ponadto wydano **2.926** zaświadczeń oraz przekazano korespondencję (odpowiedzi, informacje do klientów i instytucji) w ilości **20.085** sporządzonych pism.

2. Kadra.

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2013 r. realizowane były przez 132 pracowników zatrudnionych w ramach etatów.

Ponadto 6 osób było zatrudnionych na czas określony, 4 osoby wykonywały pracę w ramach umowy na zastępstwo, 14 osób w ramach robót publicznych, 1 osoba w ramach prac interwencyjnych, 20 osób w ramach prac społecznie użytecznych i 4 osoby odbywały staż absolwencki.

Z uwagi na konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego 105 pracowników MOPS w 2013 uczestniczyło w 67 szkoleniach, w szczególności z zakresu:

- specjalistyczne szkolenia dla pracowników socjalnych (przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, wspieranie rodziny i piecza zastępcza, organizowanie społeczności lokalnej, pomoc społeczna),
- rozwiązywanie problemów alkoholowych,
- dodatek energetyczny,
- prawo pracy,
- rachunkowość budżetowa, sporządzanie sprawozdań finansowych, zamknięcie ksiąg rachunkowych,
- najnowsze technologie rozwiązań z zakresu danych i przetwarzania dokumentów elektronicznych,
- stosowanie procedury administracyjnej w zakresie zadań realizowanych przez instytucje pomocy społecznej (praktyka wydawania decyzji administracyjnych, świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny, kodeks postępowania administracyjnego, dochodzenie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych).

Pracownicy tutaj. Ośrodka w 2013 r. brali udział w cyklach edukacyjnych i warsztatach:

- współpraca publicznych służb zatrudnienia z pracownikami pomocy społecznej,
- standardy wychodzenia z bezdomności,
- warsztaty dla przewodniczących gminnych zespołów interdyscyplinarnych,
- wzmacnianie kompetencji osób odpowiedzialnych w gminach za tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli również w konferencjach, debatach i seminariach na terenie całego kraju:

- debata poświęcona wypracowaniu nowych standardów pracy z osobami bezdomnymi,
- debata „Cztery kąty bezdomności”,
- Konferencja Pracowników Socjalnych,
- Seminarium z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Krajowa Konferencja przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Konferencja „Psychoterapia skoncentrowana”,
- Coaching – nowa metoda na realizowanie zamierzonych celów,
- Droga do domu nie zawsze prosta.

Studia podyplomowe finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na Uniwersytecie Szczecińskim podjęły 4 osoby, w tym na kierunku:

- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - 2 osoby,
- mediator rodziny - 1 osoba,
- polityka społeczna - 1 osoba.

II. Struktura dochodów i wydatków w 2013 r.

1. Dochody.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy oraz dochody związane z realizacją zadań zleconych i własnych rozliczanych z urzędem administracji państwowej (dotacje na dofinansowanie zadań własnych), które przekazywane są do budżetu państwa. W 2013 r. uzyskano dochody w łącznej kwocie 1.088.615,43 zł, w tym:

- dochody własne - 451.053,61 zł,
- dochody rozliczane z urzędem administracji państwowej - 637.561,82 zł.

W ramach dochodów własnych MOPS uzyskał dochód z tytułu:

- odpłatności za wykonane usługi opiekuńcze - 105.041,43 zł,
- odpłatności za pobyt w Gminnym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy – 20.741,97 zł,
- odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu dla Osób Starszych – 25.554,47 zł,
- odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej dotyczące rozliczenia z lat ubiegłych – 1.095,18 zł,
- rozliczenia zaliczek na koszty biegłych sądowych w sprawach leczenia odwykowego oraz kar umownych za nieterminową realizację umów przez biegłych – 2.036,20 zł,
- odzyskanych kosztów upomnień – 1.514,70 zł,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych – 33,31+3,20 zł (inne odsetki),
- prowizji za rozliczenie podatku od osób fizycznych – 1.386 zł,
- kar, grzywien i odszkodowań – 402,60 zł,
- refundacji z Powiatowego Urzędu Pracy prac społecznie użytecznych – 192.012,36 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 220,05 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz odsetek – 93.686,63 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej – 418,42 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych oraz nieodebranych (przedawnionych) ryczałtów mieszkaniowych – 6.744,85 zł,
- rozliczeń zaliczek na koszty postępowań sądowych – 162,24 zł.

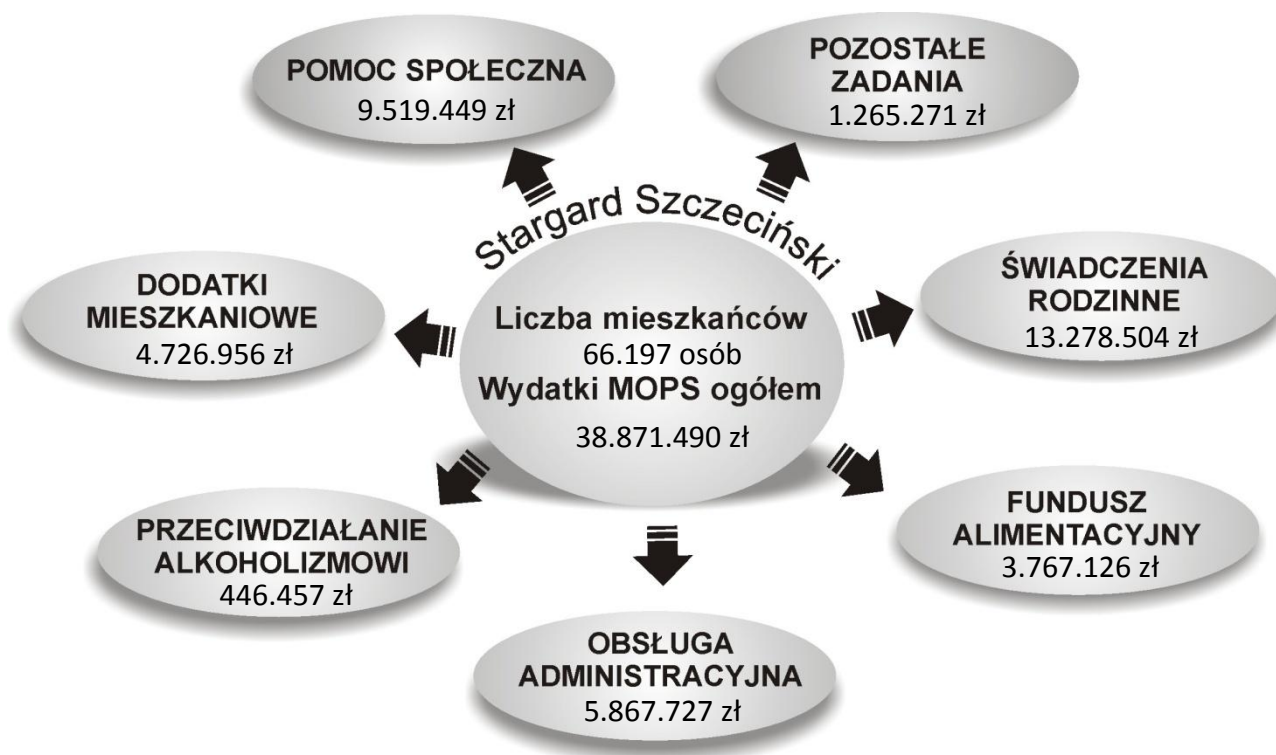
W ramach dochodów rozliczanych z urzędem administracji państwowej uzyskano dochód z tytułu:

- odpłatności za usługi świadczone w Środowiskowym Domu Samopomocy – 8.170,15 zł,
- zwrotu przez dłużników alimentacyjnych zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek od spłat – 589.413,25 zł,
- nienależnie pobranych zasiłków z pomocy społecznej (stałe i okresowe) – 39.978,42 zł,

Dochody związane z realizacją zadań wykazują niewielką tendencję wzrostową. W 2012 r. uzyskano dochód 1.070.208,90 zł a w 2011 r. – 1.011,90 zł.

2. Wydatki.

Poniższy schemat przedstawia ogólne wydatki MOPS oraz wydatki na poszczególne rodzaje działalności w 2013 r.

W wydatkach ogółem największą pozycję stanowią wydatki na świadczenia rodzinne – 34 % (w 2012 r. – 38 %), a następnie: pomoc społeczną – 24 % (w 2012 r. - 23 %), utrzymanie Ośrodka i obsługę administracyjną – 15 % (w 2012 r. - 14,9 %), dodatki mieszkaniowe – 12 % (w 2012 r. – 13 %), fundusz alimentacyjny – 10 % (w 2012 r. – 9,6 %) oraz wydatki na pozostałe zadania – 4 % i przeciwdziałanie alkoholizmowi – 1 % (w 2012 r. – 1 %).

W stosunku do 2012 r. wydatki MOPS ogółem wzrosły o 1.263.798 zł. Wzrost wydatków dotyczył, w szczególności wydatków na świadczenia pomocy społecznej (wzrost o 855.719 zł) oraz stypendia szkolne realizowane od września 2013 r. – 338.140 zł.

W Stargardzie Szczecińskim wg stanu na 31 grudnia 2013 r. zameldowanych było 66.197 osób (w 2012 r. – 68.077 osób), w tym czasowo 1459 osób i 134 obcokrajowców.

Liczba osób zameldowanych wg struktury wiekowej:

- do lat 18 - 10.989 osób,
- powyżej 18 lat do 60 roku życia - 39.851 osób,
- powyżej 60 roku życia - 15.357 osób.

Z analizy porównawczej wynika, m.in., że:

- 7 % mieszkańców miasta korzysta ze świadczeń pomocy społecznej,
- 6 % dzieci i młodzieży korzysta z dożywiania w szkołach,
- 3 % osób po 60 r. ż. korzysta z różnych form pomocy społecznej, w szczególności usług opiekuńczych,
- 15 % dzieci i młodzieży korzysta z zasiłków rodzinnych,
- 3,8 % mieszkańców miasta pobiera zasiłki pielęgnacyjne,
- 6,5 % mieszkańców miasta korzysta z dodatków mieszkaniowych.

Tabela nr 1. Struktura wydatków budżetowych na realizację zadań.

Wydatki	Ogółem	Źródło finansowania			
		Środki własne	dotacje z budżetu państwa na zadania własne	Środki z budżetu państwa na zadania zlecone	Środki z EFS
Pomoc społeczna	9 519 448,86	3 889 556,30	5 564 492,56	65 400,00	0,00
Zasiłki celowe	581 871,64	581 871,64	0,00	0,00	0,00
Zasiłki okresowe	2 156 071,41	3 253,07	2 152 818,34	0,00	0,00
Zasiłki stałe	2 294 583,48	0,00	2 294 583,48	0,00	0,00
Pogrzeby	11 665,52	11 665,52	0,00	0,00	0,00
Program osłonowy przeciwko wybranym typom chorób	1 206,50	1 206,50	0,00	0,00	0,00
program rządowy "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	1 485 055,00	600 687,00	884 368,00	0,00	0,00
Składki zdrowotne	232 722,74	0,00	232 722,74	0,00	0,00
Domy pomocy społecznej	1 512 985,46	1 512 985,46	0,00	0,00	0,00
Usługi opiekuńcze	1 177 887,11	1 177 887,11	0,00	0,00	0,00
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	65 400,00	0,00	0,00	65 400,00	0,00
Dodatki mieszkaniowe	4 726 956,05	4 726 956,05	0,00	0,00	0,00
świadczenia rodzinne	13 278 503,69	0	0,00	13 278 503,69	0,00
świadczenia rodz.i pielęgnacyjne	12 357 972,13	0	0,00	12 357 972,13	0,00
składki emerytalno rentowe	519 366,16	0	0,00	519 366,16	0,00
składki zdrowotne	93 965,40	0	0,00	93 965,40	0,00
rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	307 200,00	0	0,00	307 200,00	0,00
Fundusz alimentacyjny	3 767 125,83	0	0,00	3 767 125,83	0,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	446 456,83	446 456,83	0,00	0,00	0,00
Pozostałe zadania	1 265 270,66	564 318,76	270 511,76	21 450,00	408 990,14
Stypendia	338 139,70	67 627,94	270 511,76		0,00
Prace społecznie użyteczne	320 309,80	320 309,80	0		0,00
Pieczna zastępcza	125 256,28	125 256,28	0		0,00
Zespół interdyscyplinarny	900,00	900,00	0		0,00
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	21 450,00	0	0	21 450,00	0,00
Projekty integracyjne -efs	458 266,34	49 276,20	0	0,00	408 990,14
Projekty integracyjne pozostałe	948,54	948,54	0,00	0,00	0,00
Obsługa administracyjna	5 867 727,73	4 191 716,73	1 152 790,00	523 221,00	0,00
Ogółem	38 871 489,65	13 372 547,84	6 987 794,32	17 655 700,52	408 990,14

III. Pomoc społeczna.

1. Informacje ogólne.

Organizację, zadania, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Trudna sytuacja życiowa (m. in. bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, itp.) oraz posiadane dochody nie przekraczające kryteriów dochodowych określonych w oparciu o próg interwencji socjalnej warunkują prawo do bezzwrotnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej był dochód netto nie przekraczający kwoty 542 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwoty 456 zł.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, natomiast tymczasowo aresztowanej zawieszają się prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczeń.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, MOPS zatrudnia wykwalifikowaną kadrę, w szczególności 38 pracowników socjalnych, którzy uprawnieni są do przeprowadzania wywiadów środowiskowych i prowadzenia pracy socjalnej.

MOPS realizując zadania z zakresu pomocy społecznej w celu udzielenia efektywnego wsparcia ściśle współpracowali z wieloma instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, w szczególności z:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- Centrum Socjalnym „Caritas”,
- Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi,
- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej,
- Polskim Czerwonym Krzyżem,
- Domami Pomocy Społecznej,
- Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
- Placówkami Opiekuńczo-Wychowawczymi,
- Szkołami,
- Komendą Powiatową Policji,
- Strażą Miejską,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Klubem Abstynenta,
- Publicznymi i Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Służbą zdrowia.

2. Rodziny objęte pomocą społeczną.

2.1. Powody przyznania pomocy.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2013 r.		2012 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	1689	3232	1581	3029
Sieroctwo	6	22	6	26
Bezdomność	182	222	161	200
Potrzeba ochrony macierzyństwa	88	387	94	373
Bezrobocie	1153	2656	1092	2567
Niepełnosprawność	972	1604	983	1648
Długotrwała lub ciężka choroba	1099	1770	1124	1783
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	530	1770	528	1811
▪ rodziny niepełne	444	1300	434	1314
▪ rodziny wielodzietne	114	622	126	695
Przemoc w rodzinie	35	99	26	68
Alkoholizm	101	134	120	165
Narkomania	9	9	11	11
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	48	67	51	69
Zdarzenia losowe	5	8	4	6
Sytuacje kryzysowe	1	6	2	7

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie Szczecińskim na 31 grudnia 2013 r. zarejestrowanych było 3620 osób (3700 osób w 2012 r.).

Wskaźnik bezrobocia wynosił 8,0 %.

W stosunku do 2012 r. stwierdza się wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności, ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przemocy w rodzinie i zdarzenia losowego.

W pozostałych przypadkach wystąpiło zmniejszenie kręgu osób korzystających z pomocy.

Największy spadek nastąpił w przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby o 25 rodzin i niepełnosprawności o 11 rodzin.

Tabela nr 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	2013 r.		2012 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem, w tym:	2336	4571	2308	4.498
- o liczbie osób 1	1384	1384	1388	1.388
2	282	564	285	570
3	315	945	267	801
4	202	808	207	828
5	84	420	87	435
6 i więcej	69	450	74	476

Z zestawienia wynika, że w stosunku do 2012 r. zwiększyła się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej o 28 rodzin oraz liczba osób w tych rodzinach o 73 osoby. Ww. rodziny otrzymały pomoc społeczną, w szczególności z uwagi na utratę prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w związku ze zmianą przepisów prawa od lipca 2013 r.

W ogólnej liczbie rodzin, tj. 2336, rodziny z dziećmi stanowiły 906 rodzin (w 2012 r. – 1033 rodziny) o łącznej liczbie osób 3036 (w 2012 – 3230 osób), rodziny niepełne – 505 (w 2012 - 515 rodzin) i rodziny emerytów i rencistów – 339 (w 2012 r. – 357 rodzin).

Przeciętna liczba osób w rodzinie – 1,96.

2.2. Wydatki na pomoc społeczną.

W 2013 r. w stosunku do 2012 r. nastąpił wzrost wydatków ogółem na realizację zadań wyszczególnionych w tabeli nr 4. Najwyższy wzrost wydatków wystąpił w pozycjach:

- zasiłki okresowe o 569.460 zł, w tym z powodu bezrobocia o 202.973 zł,
- zasiłki stałe o 415.100 zł,
- opłaty za domy pomocy społecznej o 327.572 zł.

Tabela nr 4. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone.

Formy pomocy	2013 r.		2012 r.	
	Liczba rodzin	Kwota w zł	Liczba rodzin	Kwota w zł
Usługi opiekuńcze	133	1.177.887,11	166	1.135.509,90
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	7	65.400,00	5	57.433,00
Opłaty za domy pomocy społecznej	78	1.512.985,46	64	1.185.413,51
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	673	232.722,74	661	188.000,00
Sprawienie pogrzebu	6	11.665,52	9	18.479,08
Pomoc państwa w zakresie dożywiania, w tym:	1836	1.485.055,00	1741	1.675.884,75
posiłek dla dzieci i młodzieży/l.os.	654	381.580,00	702	522.957,00
Zasiłki stałe	580	2.294.583,48	569	1.879.482,93
Zasiłki okresowe, w tym z powodu:	1391	2.156.071,41	1349	1.586.611,26
• Bezrobocia	937	1.366.845,00	921	1.163.872,00
• długotrwałej choroby	511	538.796,00	258	180.953,00
• niepełnosprawności	179	129.838,00	290	139.534,00
Zasiłki celowe w tym:	1941	581.871,64	1848	580.595,68
• ubranie	496	31.336,00	504	36.529,00
• leki i leczenie	358	83.677,12	363	79.689,31
• drobne remonty	4	320,00	6	570,87
• opał	825	287.050,00	798	275.136,00
• gaz	109	10.859,34	144	16.663,82
• energia elektryczna	139	18.004,64	156	20.356,58
• sprzęt domowy	27	8.466,00	6	3.619,00
• zasiłki specjalne celowe	228	73.027,00	337	116.320,00
• zdarzenia losowe	3	1.630,00	4	800,00
• zasiłki na inne cele	686	67.501,54	169	30.394,69
• Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób	7	1.206,50	6	515,90
Razem:	2336	9.519.448,86	2308	8.249.977,11

3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.

3.1. Zasiłki stałe.

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 542,00 zł,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie były niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 456,00 zł,
- kwota zasiłku nie może być wyższa niż 529,00 zł miesięcznie i niższa niż 30 zł miesięcznie.

W 2013 r. z zasiłków stałych korzystało ogółem 587 osób w 580 rodzinach na łączną kwotę 2.294.583,48 zł, w tym 473 osoby samotne otrzymały zasiłki stałe na łączną kwotę 2.021.299 zł. Średnia kwota zasiłku wyniosła 402,77 zł miesięcznie. Natomiast 115 osób pozostających w rodzinie otrzymało 273.284,48 zł. Średnia kwota zasiłku wyniosła 266,87 zł miesięcznie. Zasiłki stałe stanowią największą pozycję w wydatkach na zasiłki z pomocy społecznej. Na zasiłki stałe MOPS otrzymał 100 % dotacji.

3.2. Zasiłki okresowe.

Zasiłek okresowy przysługuje, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej - 542 zł,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny $456 \text{ zł} \times \text{liczba członków rodziny}$.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 456 zł,
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ww. kryteriami nie może być niższa (kwota gwarantowana, wypłacana z budżetu państwa) niż 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Dotyczy to sytuacji, gdy różnica wynosi mniej niż 20 zł.

Okres na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W 2013 r. w stosunku do 2012 r. nastąpił wzrost ogólnej liczby osób / rodzin korzystających z tej formy pomocy o 42, w szczególności z powodu długotrwałej choroby o 203, natomiast wzrost osób / rodzin o 16 korzystających z zasiłku okresowego z powodu bezrobocia.

Spadek dotyczył w szczególności liczby 111 rodzin korzystających z tej formy pomocy z powodu niepełnosprawności.

Na wypłatę zasiłków okresowych przeznaczono 2.156.071,41 zł, tj. więcej o 569.459,74 zł w stosunku do 2012 r. Kwota 2.152.818,34 zł pochodziła z dotacji z budżetu państwa a 3.253,07 zł ze środków własnych gminy. Zasiłki okresowe stanowią drugą pod względem wielkości wydatków pozycję w wydatkach na pomoc społeczną.

Na zwiększenie kwoty wypłat zasiłków okresowych, w stosunku do 2012 r. miała wpływ zmiana od października 2012 r. wysokości kryterium dochodowego.

3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być również przyznany osobie / rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie / rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny.

Wydatki na wypłatę zasiłków celowych były porównywalne do 2012 r., wzrost o 1.276 zł.

Na wypłatę zasiłków celowych, w szczególności na zakup opału wydatkowano środki finansowe, które zostały przeznaczone i nie wykorzystane na szczepienia profilaktyczne.

Ogółem na wypłatę zasiłków celowych, w tym specjalnych celowych przeznaczono w ramach środków własnych gminy 581.871,64 zł wypłacając 4.934 świadczenia z przeznaczeniem na realizację różnorodnych potrzeb. Średnia kwota zasiłku wyniosła 118 zł.

4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.

4.1. Posiłek.

Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić (art. 48 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej).

Posiłki przyznane dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole mogą być realizowane w formie ich zakupu.

Dożywianie w szkołach i wypłata zasiłków na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku realizowane były w 2013 r. w oparciu o „Program państwa w zakresie dożywiania”, o którym mowa w punkcie 5.5.1. niniejszego sprawozdania.

4.2. Ubranie.

Przyznanie niezbędnego ubrania następuje poprzez dostarczanie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku.

MOPS nie dysponuje magazynem z odzieżą używaną. W Ośrodku znajdują się pojemniki, do których można przekazywać ubrania a osoby potrzebujące wybierają asortyment im przydatny. W tym zakresie nie jest prowadzona ewidencja.

W przypadku, gdy występuje brak odpowiedniego ubrania, osoby są kierowane do organizacji pozarządowych, w szczególności PKPS lub otrzymują pomoc finansową na zakup ubrania.

W 2013 r. 496 rodzin otrzymało pomoc finansową na zakup ubrania w łącznej kwocie 31.336,00 zł (1 rodzina otrzymała średnio 63 zł).

4.3. Schronienie.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Na terenie miasta Stargard Szczeciński pomoc osobom bezdomnym świadczona była przez:

- 1) Centrum Socjalne „Caritas” w Stargardzie Szczecińskim w zakresie:
 - a) wydawania posiłków,
 - b) udzielania schronienia w:
 - Schronisku dla mężczyzn przy ul. Krasieńskiego 10 – 45 miejsc +10 miejsc interwencyjnych w okresie zimowym,
 - Gminnym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Krasieńskiego 19 – 45 miejsc (w tym 40 dla mieszkańców Stargardu Szczecińskiego i 5 dla mieszkańców powiatu),
 - ogrzewalni dla osób bezdomnych będących pod wpływem alkoholu (nie wymagających leczenia szpitalnego i nie agresywnych) przy ul. Krasieńskiego 10 – maksymalnie do 20 miejsc.
- 2) Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi przy ul. Okulickiego 3 w zakresie:
 - a) udzielania posiłków,
 - b) wydawania suchego prowiantu,
 - c) udzielania schronienia dla mężczyzn, kobiet i dzieci – 56 miejsc.
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie:
 - a) działalności informacyjnej dotyczącej możliwości uzyskania różnorodnych form pomocy społecznej, w tym schronienia na terenie miasta, województwa oraz poza jego terenem,
 - b) poradnictwa w sprawach, m. in. mieszkaniowych, leczenia, w tym odwykowego, załatwiania spraw urzędowych, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
 - c) pracy socjalnej skierowanej do osób przebywających w schroniskach, altanach ogrodowych i innych miejscach pobytu polegającej, m. in. na:
 - pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności,
 - pomocy w uzyskaniu świadczeń emerytalnych lub rentowych,
 - reprezentowaniu i pośredniczeniu w załatwianiu spraw urzędowych,
 - aktywizowaniu i wspieraniu w utrzymaniu higieny osobistej, trzeźwości, ubioru odpowiedniego do pory roku, poszukiwania lub utrzymania pracy,

- kontaktowaniu ze specjalistami (prawnik, terapeuta, doradca zawodowy, pracownik d.s. kadr, przedstawiciel TBS) w celu zdobycia ogólnej wiedzy z zakresu możliwości poprawy sytuacji osób bezdomnych,
- d) udzielania pomocy: pieniężnej - zasiłki stałe, okresowe, celowe i niepieniężnej – składki zdrowotne lub objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, skierowanie do schronisk, pomoc w postaci ciepłych posiłków, udzielenie pomocy w formie ubrania.

W kręgu zainteresowania pracowników socjalnych w 2013 r. było 325 osób bezdomnych (281 osób dorosłych + 44 dzieci), z czego 28 stargardzian (27 osób dorosłych + 1 dziecko) przebywało w schroniskach poza Stargardem.

Na terenie miasta przebywały 94 osoby bezdomne spoza Stargardu Szczecińskiego.

Z liczby 203 bezdomnych stargardzian przebywających na terenie miasta:

- w CS „Caritas” schronisku dla bezdomnych mężczyzn przebywało 71 mężczyzn,
- w GOW przebywało 79 osób,
- w schronisku SLB przebywało 21 mężczyzn, 4 kobiety i 6 dzieci,
- 48 osób przebywało w altanach ogrodowych, z czego 36 osób korzystało z pomocy finansowej i w naturze MOPS, a 12 osób objętych było jedynie monitoringiem i ewentualnie poradnictwem.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej współpracę z bezdomnymi prowadziło dwóch pracowników socjalnych.

W 2013 r. pracownicy socjalni przeprowadzili z osobami bezdomnymi ogółem 780 wywiadów, w tym:

- w sprawie udzielenia pomocy – 640,
- na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej – 115,
- inne wywiady dotyczące bezdomnych – 25.

Z 94 osób bezdomnych przybyłych do Stargardu Szczecińskiego z terenu innych gmin:

- w schronisku SLB przebywały 63 osoby, (w tym 6 kobiet i 8 dzieci),
- w GOW – 11 osób, (7 kobiet i 4 dzieci),
- w altanach ogrodowych i pomieszczeniach niemieszkalnych – 10 osób,
- w CS „Caritas” – 10 osób (mężczyźni).

Wśród ogółu bezdomnych, osoby bezdomne z terenu innych gmin stanowią 28,92 %.

Konieczność świadczenia pomocy tym osobom (wywiady środowiskowe, praca socjalna, poradnictwo prawne, pomoc finansowa) stanowi dodatkowe obciążenie pracowników MOPS.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni zawarli 70 kontraktów socjalnych z osobami bezdomnymi, w wyniku których:

- 25 osób uczestniczyło w różnych formach aktywizacji zawodowej, tj. CIS, prace społecznie użyteczne,
- 12 osób podjęło terapię odwykową (z różnym skutkiem),
- 4 rodziny (przebywające w GOW) i Centrum Socjalnym usamodzielnily się uzyskując mieszkanie,
- 8 osób podjęło zatrudnienie,
- 19 osób zerwało kontrakt socjalny,
- 2 osoby przystąpiły do programu oddłużeniowego.

W 2013 roku 64 osoby to środowiska nowe dotychczas nie notowane w Ośrodku jako osoby bezdomne, w tym 16 osób - z eksmisji mieszkaniowych.

Od maja 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Centrum Socjalnym „Caritas” oraz Urzędem Miejskim w Stargardzie Szczecińskim w ramach realizacji projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego” zobligowany był do przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych mających na celu kierowanie osób bezdomnych (wyrażających dobrowolną chęć uczestnictwa) do udziału w ww. projekcie oraz wydawania skierowań jak również zawierania kontraktów socjalnych.

W roku sprawozdawczym do projektu skierowano 3 kolejne osoby (w 2012 r. – 63 osoby).

W ramach realizacji projektu w 2013 r. przeprowadzono łącznie 86 wywiadów środowiskowych. Z 66 osób, które przystąpiły do projektu w czasie jego trwania (maj 2012 r – lipiec 2013 r.)

- 11 osób usamodzielniało się – wynajęło mieszkanie,
- 1 osoba otrzymała lokal socjalny,
- 23 osoby ukończyły projekt, w tym 3 osoby otrzymały mieszkanie wspierane,
- 31 osób zrezygnowało z projektu lub zostało wykluczone tj. 47 % uczestników.

W ramach projektu prowadzona była również z beneficjentami systematyczna praca socjalna.

4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.).

W 2013 r. MOPS opłacił składkę zdrowotną za 673 świadczeniobiorców niepodlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, w tym za:

- 21 dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego – 5.522,00 zł,
- 86 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS – 20.472 zł
- 566 osób pobierających zasiłek stały – 206.729 zł.

MOPS przekazuje Narodowemu Funduszowi Zdrowia informacje dotyczące zgłoszenia dzieci do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacania składki, w pozostałych przypadkach wydawane są decyzje administracyjne, które są również przesyłane do NFZ.

Wartość wydatków na ten cel w 2013 r. to kwota 232.723 zł. Kwota 1 świadczenia – 38,41 zł.

4.5. Pomoc rzeczowa.

Pracownicy socjalni w ramach współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi i osobami fizycznymi pozyskali, zorganizowali lub wytypowali rodziny korzystające z pomocy społecznej do uzyskania wsparcia niepieniężnego, m.in.:

- pozyskali od osób prywatnych sprzęt domowy, który został przekazany 18 rodzinom,
- wytypowali 50 rodzin do uczestnictwa w obozie terapeutycznym dla matek z dziećmi i kolonii letniej w Karpaczu, zorganizowanym przez Centrum Socjalne „Caritas”,
- wytypowali dzieci z 63 rodzin do wypoczynku w okresie wakacji w Dziwnowie i Jarosławcu, wyjazd został zorganizowany przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie,

- wytypowali 36 rodzin wielodzietnych do odbioru paczek żywnościowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia od Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński,
- wytypowanych zostało 14 rodzin do odbioru paczek w ramach projektu „Szlachetna paczka”,
- 101 rodzin uzyskało pomoc w formie żywności oraz paczek świątecznych z Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w Stargardzie Szczecińskim – Chrześcijańska Służba Charytatywna,
- wytypowali 28 rodzin do odbioru paczek „Gwiazdkowa Niespodzianka 2013” z Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego,
- wytypowali 50 rodzin do odbioru paczek z okazji Świąt Bożego Narodzenia z Polskiego Czerwonego Krzyża,
- paczki – produkty zebrane podczas plenerowego koncertu charytatywnego „Podziel się Wigilią – Kolenda pod Szczęśliwą Gwiazdą” otrzymało 16 rodzin,
- 774 rodziny otrzymały pomoc rzeczową (odzież, żywność) z Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej,
- 27 dzieci korzystało z programu z funduszy MOPS „Zimą z MOPS” – zajęcia plastyczne, matematyczne, ortograficzne, poczęstunek i wycieczka do Straży Pożarnej oraz „Dzień Dziecka na wesoło” (zabawa, poczęstunek, drobne upominki),
- wytypowali 11 dzieci, które w okresie wakacji uczestniczyły w Programie „Przyjazne wakacje 2013 – edycja IV”,
- z okazji Mikołajek „MOPS z Mikołajem w Centrum Zabaw przy ul. Wyszyńskiego w Stargardzie Szczeciński odbyła się zabawa mikołajkowa wraz z poczęstunkiem dla 15 dzieci, pozyskali i przekazali dla nich również paczki ofiarowane przez uczniów z Gimnazjum Nr 4, Przedszkola Miejskiego Nr 6 oraz od indywidualnych sponsorów.

4.6. Sprawienie pogrzebu.

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2013 r. zlecono sprawienie 6 (w tym 1 osoba bezdomna) pogrzebów MPGK w Stargardzie Szczecińskim w oparciu o podpisaną umowę. Osoby zmarłe nie były ubezpieczone i nie pozostawiły masy spadkowej, nie miały rodziny lub rodzina nie była w stanie sprawić pochówku z uwagi na trudną sytuację finansową. Średni koszt pogrzebu wyniósł 1.944,25 zł., Ogółem na sprawienie pogrzebów wydano 11.665,52 zł.

4.7. Poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2013 r. w MOPS zatrudnionych było 3 terapeutów na cały etat i 4 terapeutów na ¼ etatu, oraz od grudnia 1 terapeuta na 0,5 etatu.

Terapia realizowana była przez zatrudnionych terapeutów w 160 rodzinach, w tym w 96 zgłoszonych w 2013 r. poprzez:

- prowadzenie terapii dzieci i młodzieży – 114,
- prowadzenie terapii dorosłych – 46,

Terapeuci prowadzili także spotkania w Szkole Rodziców – 26, liczba uczestników – 14 osób.

Główne powody zgłoszenia do Zespołu Terapeutów:

- nieprawidłowe funkcjonowanie rodzin, bądź członków rodzin spowodowane nadużywaniem alkoholu,
- zachowania agresywne i buntownicze, zwłaszcza dzieci i młodzieży,
- zaburzone relacje w rodzinach,
- zaburzenia emocjonalne,
- stany lękowe,
- sytuacja kryzysowa po stracie bliskiej osoby,
- samookaleczenia,
- nadużywanie alkoholu i środków odurzających,
- zaburzenia procesu adaptacyjnego,
- konflikty wewnątrzrodzinne.

Efekty pracy terapeutycznej:

• poprawa relacji z rodziną	-	42 osoby,
• nabycie umiejętności pełnienia ról	-	12 osób,
• zwiększenie samoświadomości	-	35 osób,
• zmniejszenie zachowań agresywnych	-	17 osób,
• nabycie umiejętności radzenia sobie ze złością	-	10 osób,
• podjęcie terapii odwykowej	-	2 osoby,
• zaangażowanie rodziców w życie dziecka	-	20 osób,
• poprawa wyników w nauce	-	15 osób,
• obniżenie poziomu lęku	-	3 osoby,
• zniwelowanie zachowań destrukcyjnych (próby samobójcze)	-	9 osób,
• poprawa funkcjonowania emocjonalnego	-	66 osób.

Liczba porad specjalistycznych udzielanych w 2013 r. przez Zespół Psychologiczno-Terapeutyczny - 752 porady udzielone przez psychologów na terenie szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Poradnictwo prawne realizowane było poprzez:

- udzielanie konsultacji i porad - 1271, w tym dla klientów MOPS - 784 i pracowników Ośrodka – 487,
- pomoc w sporządzaniu wniosków i pism procesowych - 631,
- reprezentowanie w sądzie - 52.

Ponadto terapeuci i konsultant-prawnik brali udział w spotkaniach organizowanych w ramach realizowanych programów dotyczących reintegracji społeczno-zawodowej oraz na bieżąco współpracowali w ramach konsultacji z pracownikami socjalnymi.

4.8. Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

Pracownicy MOPS podejmowali działania w ramach interwencji kryzysowej w 32 przypadkach. Podejmowane interwencje dotyczyły:

- udzielania wsparcia psychicznego, socjalnego lub prawnego w rodzinach dotkniętych pożarem, wybuchem gazu lub nagłą, tragiczną śmiercią członka rodziny,
- odebraniem dzieci z rodzin, w których pobyt stanowił zagrożenie zdrowia lub życia dla małoletnich,
- umieszczenia w GOW osób dotkniętych przemocą (osoby dorosłe lub matki z dziećmi).

4.9. Praca socjalna.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Pracownicy socjalni w oparciu o wywiad środowiskowy dokonują diagnozy sytuacji osób/rodzin planując pomoc finansową, rzeczową i pracę socjalną.

W 2013 r. pracownicy socjalni przeprowadzili ogółem 8.703 wywiady (w 2012 – 7.953 wywiady), w tym, m. in:

1) w sprawie pomocy społecznej	-	7456
2) w sprawie dodatków mieszkaniowych	-	261
3) w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej	-	25
4) w sprawie świadczeń rodzinnych	-	255
5) w sprawie oddłużenia czynszowego	-	225
6) w sprawie potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego	-	134
7) na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej	-	165
9) na potrzeby innych instytucji	-	50
10) na potrzeby projektu EFS	-	100
11) w sprawie przemocy	-	32

oraz sporządzili 5.611 pism (w 2012 r. – 4.081) do różnych instytucji dotyczących sytuacji świadczeniobiorców, jak również odpowiadali na pytania klientów drogą e-mail – 15 odpowiedzi.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. Pracownicy socjalni w 2013 r. sporządzili 1633 kontrakty socjalne, w tym dotyczące w szczególności:

1) bezrobocia	-	1.254
2) bezdomności	-	39
3) uzależnienia	-	94
4) przemocy	-	11
5) oddłużenia czynszowego	-	120
6) projektów	-	85
7) innych problemów	-	30

Pracownicy socjalni w 2013 r. objęli pracą socjalną ogółem 1.752 rodziny, realizując różnego rodzaju pomoc, usługi i poradnictwo, w zależności od problemów występujących w rodzinach.

119 rodzin objętych było pracą socjalną poza kontraktem socjalnym. Praca socjalna ze społecznością lokalną była realizowana sporadycznie, przy okazji realizacji programów dotyczących integracji społecznej.

4.10. Usługi opiekuńcze.

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej opieki zapewnić.

Wydatki na usługi opiekuńcze obejmują koszty związane z funkcjonowaniem Działu Usług Opiekuńczych, m. in. koszty osobowe i pochodne, badania lekarskie, świadczenia pracownicze wynikające z przepisów bhp i funduszu świadczeń socjalnych, bilety komunikacji miejskiej, ekwiwalent za odzież roboczą, środki higieny, zakup materiałów biurowych.

Koszt realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w kolejnym punkcie jest zadaniem obowiązkowym gminy.

W 2013 r. wydatki związane ze świadczeniem przez opiekunki domowe MOPS usług opiekuńczych w miejscu ich zamieszkania, wyniosły 1.177.887,11 zł.

Usługi opiekuńcze świadczone były przez 25 opiekunek domowych zatrudnionych na czas nieokreślony, które okresowo wspomagane były przez 10 opiekunek zatrudnionych okresowo w ramach robót publicznych i prac społecznie użytecznych (średnio 9 osób miesięcznie).

Część usług zlecono do realizacji Centrum Integracji Społecznej w Stargardzie Szczecińskim przy ul. Krasieńskiego 19 w ramach realizowanego przez CIS programu reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych.

Z usług opiekuńczych korzystało ogółem 206 osób, na rzecz których świadczone były usługi w ilości 55.366 godzin, z tego opiekunki MOPS wypracowały 41.774 godziny u 133 osób, a opiekunki CIS – 13.592 godziny u 73 osób.

Spośród osób korzystających z usług opiekuńczych w 2013 r. zmarło 15 osób, 10 osób zrezygnowało ze świadczenia usług, 12 osób zostało z kolei umieszczonych w domach pomocy społecznej.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W ogólnej liczbie 206 osób korzystających z usług opiekuńczych, 37 osób korzystało z usług nieodpłatnie z uwagi na niski dochód oraz 86 osób, które z tytułu wieku korzystały nieodpłatnie z 1 godziny usług.

W roku 2013 usługami opiekuńczymi objęto 66 osób, które w poprzednich latach nie korzystały z tej formy pomocy, w tym:

- 12 osób samotnych,
- 29 osób zamieszkujących samotnie ale posiadających rodziny,
- 25 osób zamieszkujących z rodziną.

Odpłatność za 1 godzinę usług opiekuńczych ustalono na kwotę 23,89 zł. Dochód z tytułu odpłatności uzyskano w kwocie 105.041,43 zł.

4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. NR 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane były w ramach zadań zleconych i obejmowały usługi świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opiekunki MOPS świadczyły usługi w ilości 2.315 godzin usług na rzecz 7 osób w ich środowisku zamieszkania. Cenę 1 godziny usług ustalono na kwotę 24,54 zł.

Koszt realizacji tego zadania to kwota 65.400 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były także przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Stargardzie Szczecińskim w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński. MOPS nie wydatkował w ramach własnego budżetu kosztów na realizację tego zadania. Koszt 1 godziny usług wyniósł 7,73 zł. Usługi świadczone były dla 27 osób zamieszkujących w mieszkalnictwie wspomaganym. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 127.000 zł.

Z tytułu odpłatności za ww. usługi dochód gminy wyniósł 30.451,80 zł.

4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.

1. Domy pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić

niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody Sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2013 r. MOPS dofinansował bądź pokrył koszty pobytu w domach pomocy społecznej 78 osobom, które przebywały w:

- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dolicach – 27 osoby, w tym 14 kobiet,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Darskowie – 3 osoby, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Fabianowie – 1 osoba – kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla przewlekle somatycznie chorych w Śniatowie – 1 osoba – kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych w Nowogardzie – 8 osób, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Pyrzycach - 7 osoby, w tym 2 kobiety
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Wałczu – 1 mężczyzna,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Woli Chruścińskiej – 1 osoba – kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Włociborzu – 1 mężczyzna,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Żydowie – 4 osoby – mężczyźni,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Krzecku – 1 osoba - mężczyzna,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Moryniu – 1 osoba – kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w Szczecinie – 1 osoba – kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Piotrowicach – 8 osób, w tym 3 kobiety,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Myśliborzu – 4 osób, w tym 2 kobiety,
- Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie w Resku - 1 mężczyzna,
- Domu Pomocy dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych w Żabowie - 7 osoby, w tym 4 kobiety,
- Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie w Nowym Czarnowie – 1 chłopiec (niepełnoletni).

W 2013 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 25 osób. Według stanu na 31 grudnia 2013 r. na umieszczenie oczekiwało 6 kolejnych osób.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, ustala w zależności od jego zasięgu, wójt / burmistrz / prezydent, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W 2013 r. koszt utrzymania mieszkańca był najniższy w Domu Pomocy Społecznej w Woli Chruścińskiej – 2.559,22 zł a najwyższy w Domu Pomocy Społecznej w Piotrowicach – 3.185,00 zł. We wszystkich domach pomocy społecznej nastąpił wzrost kosztów utrzymania, średnio około 100 zł w stosunku do 2012 roku.

Obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym ww. osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70 % swojego dochodu.

Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni).

W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300 % kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

Opłata za pobyt 78 osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wnoszona była przez:

- mieszkańca domu i rodzinę w 10 przypadkach,
- mieszkańca domu i MOPS w 68 przypadkach.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 1.596.728,36 zł.

Odpłatność rodzin w 2013 r. wyniosła 83.742,90 zł.

MOPS dopłacał do pobytu mieszkańca średnio 1.956 zł miesięcznie.

Wartość wydatków MOPS po uwzględnieniu odpłatności rodzin wyniosła 1.512.985,46 zł.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy mieści się przy ul. Brzozowej 26 w Stargardzie Szczecińskim. Świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwiązywaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym osobom z zaburzeniami intelektualnymi.

Prowadzenie ŚDS jest zadaniem zleconym gminie. MOPS kieruje osoby do ŚDS po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, wydaje decyzje administracyjne, w których określa odpłatność za pobyt oraz przyjmuje opłaty.

W 2013 r. z usług ŚDS korzystało 39 osób. W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność miesięczną ustala się w wysokości 5 % kwoty dochodu osoby, jeżeli dochód przekracza 250 % odpowiedniego kryterium dochodowego.

Za usługi świadczone w ŚDS opłaty wносиło 9 osób - łączna kwota 8.170,15 zł.

3. Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych.

Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych mieści się w siedzibie Polskiego Czerwonego Krzyża w Stargardzie Szczecińskim przy ul. Limanowskiego 24. DDP jest prowadzony

w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński organizacji pozarządowej, tj. Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu PCK w Szczecinie. MOPS wydaje skierowania do Domu na podstawie wywiadu środowiskowego w formie decyzji administracyjnej. Podstawą odpłatności jest dochód osób skierowanych. Nie ponoszą odpłatności osoby, jeżeli dochód osoby lub na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, odpowiednio 542 zł lub 456 zł x liczba osób w rodzinie.

W 2013 r. MOPS skierował do DDP 24 osoby (20 kobiet i 4 mężczyzn). Odpłatność miesięczna wynosiła 399,00 zł; 24 osoby wносиły opłaty w oparciu o ustaloną tabelę odpłatności, w tym 13 osób ponosiło 100 % odpłatności a 6 osób korzystało z usług DDP bezpłatnie. MOPS nie wydatkował kosztów w ramach własnego budżetu na realizację tego zadania. Uczestnicy z tytułu odpłatności za pobyt wnieśli opłaty w 2013 r. w łącznej kwocie 25.554,47 zł. Na dzień 31 grudnia 2013 r. z usług DDP korzystało 17 osób. DDP przeznaczony jest dla osób starszych w wieku powyżej 55 roku życia, osamotnionych lub wymagających obecności osoby drugiej ze względów zdrowotnych.

4. Gminny Ośrodek Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny Ośrodek Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia przeznaczony jest dla 40 osób. Na koniec grudnia 2013 r. w GOW przebywało 28 osób (w tym 18 kobiet i 10 dzieci). W okresie od stycznia do grudnia 2013 r. w GOW przebywało 79 osób, w tym 64 otrzymały skierowanie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim. Gminny Ośrodek Wsparcia zapewnia schronienie osobom bezdomnym oraz ofiarom przemocy. Mieszkańcy otrzymują codziennie trzy posiłki, w tym jeden gorący. Każda osoba otrzymuje pościel, a w razie potrzeby środki higieniczne oraz odzież. Część osób przebywa nieodpłatnie, część dopłaca do pobytu ze swoich środków finansowych w oparciu o wydane przez MOPS decyzje. Dochód z tytułu opłat za pobyt w GOW w 2013 r. wyniósł 20.741,97 zł.

5. Realizacja programów osłonowych.

5.1. Program „Pomoc państwa w zakresie żywienia”.

Program „Pomoc państwa w zakresie żywienia” realizowany był w latach 2006 – 2013 w oparciu o ustawę z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie żywienia” (Dz. U. Nr 267, poz. 2258).

Celem Programu było wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie żywienia osób, których dochód nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego (813,00 zł miesięcznie w przypadku 1 osobowego gospodarstwa domowego i 684,00 zł miesięcznie na 1 osobę w przypadku wieloosobowego gospodarstwa domowego), w formie zakupu posiłku lub przekazania pomocy pieniężnej na zakup posiłku albo żywności w celu przygotowania ciepłego posiłku.

Ogólny koszt realizacji ww. Programu wyniósł 1.485.055 zł. Źródłem finansowania Programu była dotacja celowa z budżetu państwa – 884.368,00 zł oraz środki własne – 600.687,00 zł.

Tabela nr 5. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu.

Wyszczególnienie	Osoby ogółem	Dzieci do 7 roku życia	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby
Liczba osób objętych Programem w tym:	3851	552	875	2568
• liczba osób korzystających z posiłku	654	84	603	16
➤ koszt posiłków	389.674,40	33.671,00	347.909	8.095
➤ koszt 1 posiłku	5,19	5,08	5,19	5,26
• liczba osób korzystających z zasiłku celowego	3757	534	699	2564

Zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku otrzymało 1.836 rodzin (3.757 osób w tych rodzinach) przeciętnie przez 7 miesięcy w roku, średnio w kwocie 86,86 zł miesięcznie.

Z gorących posiłków osoby, w tym dzieci korzystały w jadalni „Caritas”, 13 stargardzkich szkołach oraz 5 szkołach poza Stargardem, gdzie dzieci pobierają naukę oraz w schronisku SLB.

Na wniosek dyrektorów szkół 16-u dzieciom sfinansowano posiłki z pominięciem przeprowadzania wywiadu środowiskowego.

Wydatki na realizację programu stanowią czwartą pod względem wielkości wydatków pozycję w wydatkach na pomoc społeczną (w 2012 r. były na drugiej pozycji).

5.2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób.

Program realizowany był w oparciu o uchwałę Nr XXVIII/307/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie przyjęcia Programu osłonowego z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób. Na poszczególne szczepienia profilaktyczne zakwalifikowano 7 osób, w tym:

- szczepienia przeciw grypie – 0 osób,
- szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – 6 osób; koszt – 506,50 zł,
- szczepienia przeciw rakowi szyjki macicy – 1 osoba – 700,00 zł

Łącznie za szczepienia zapłacono 1.206,50 zł.

Pomimo, że w 2013 r. MOPS przekazywał pedagogom szkolnym informacje dotyczące możliwości szczepień z prośbą o rozpropagowanie, jak również o powyższym informowała prasa, a także pracownicy socjalni podczas przeprowadzania wywiadów, zainteresowanie tą formą pomocy było znikome. Głównym powodem podawanym przez potencjalnych świadczeniobiorców, był brak wiary w skuteczność szczepionek, pogłębiany przez informacje medialne.

5.3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

Celem Programu jest utrzymanie osób i rodzin w środowisku zamieszkania oraz zapobieganie eksmisjom i bezdomności. Realizatorami Programu są:

- 1) Prezydent Miasta Stargardu Szczecińskiego,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim,
- 3) Stargardzkie TBS Sp. z o.o. w zakresie określonym w umowach z Miastem o zarządzanie i na administrowanie mieszkaniowym zasobem Miasta.

W 2013 r. Program realizowało 187 rodzin, w tym 90 rodzin, które przystąpiły do Programu w 2013 r. Kontrakt socjalny zrealizowało 6 rodzin, uzyskując prawo do pomocy oddłużeniowej. Z uczestnictwa w Programie zostały wykluczone 32 rodziny z uwagi na nie realizowanie kontraktu socjalnego (w tym 1 zgon).

Trzem rodzinom odmówiono pomocy w formie oddłużenia ze względu na nie wyrażenie zgody na popisanie kontraktu socjalnego.

Uczestnictwo w Programie na dzień 31.12.2013 r. kontynuuje 149 rodzin, które zobowiązane są do realizacji kontraktów socjalnych w 2014 r.

Wśród osób zakwalifikowanych do Programu 105 rodzin korzystało z różnych form wsparcia w ramach pomocy społecznej, a 101 rodzin z dodatków mieszkaniowych.

IV. Realizacja programów z zakresu integracji społecznej i społeczno – zawodowej.

1. Projekt systemowy „Integracja społeczna w powiecie stargardzkim”.

W oparciu o pełnomocnictwo udzielone przez Prezydenta Miasta Stargardu Szczecińskiego z dnia 28 lutego 2008 r., a następnie z dnia 5 stycznia 2009 r. w zakresie realizacji Partnerskiego Projektu systemowego w ramach Priorytetu VII Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, MOPS rozpoczął w 2008 r. realizację partnerskiego Projektu „Integracja społeczna w powiecie stargardzkim”.

W roku 2013 celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W projekcie udział wzięło 79 osób (43 mężczyzn bezrobotnych i 36 kobiet bezrobotnych, w tym 11 osób z listy rezerwowej, z czego:

- 62 osoby ukończyło planowo realizację projektu, w tym 33 kobiety i 29 mężczyzn (7 osób podjęło pracę),
- 17osób zrezygnowało z różnych względów: osobistych, stanu zdrowia, braku chęci, problemów alkoholowych.

Projekt był realizowany w okresie od 18.03.2013 r. do 18.12.2013 r. – I grupa od 18.03. - 31.07.2013 i II gr. 19.08. – 18.12.2013 r. Na potrzeby uczestników projektu przeprowadzono treningi psychologiczne oraz doradztwo zawodowe i prawne oraz trening gospodarowania środkami finansowymi. Udział w projekcie umożliwił uczestnikom zdobycie nowej wiedzy i umiejętności praktycznych poprzez kurs na prawo jazdy kat. B oraz szkolenie zawodowe w zakresie: kierowca wózka jezdniowego z obsługą kas fiskalnych, nowoczesny sprzedawca z obsługą kas fiskalnych, kucharz małej gastronomii, wizaż i stylizacja, spawacz, ABC przedsiębiorczości.

Zajęcia grupowe z psychologiem, doradcą zawodowym i prawnikiem oraz trening gospodarowania środkami finansowymi ukończyło 68 osób (25 godzin) oraz po 3 godz. na osobę indywidualnych konsultacji z psychologiem i doradcą zawodowym. Szkolenie o kierunku:

- Język niemiecki – rozpoczęło 27 osób, ukończyło 26 osób (jedna osoba podjęła pracę),
- Język angielski – rozpoczęło 41 osób, ukończyło 40 osób (1 osoba wykluczona z powodu opuszczania zajęć),
- Szkolenie komputerowe – rozpoczęło 68 osób, ukończyło 66 osób (1 osoba podjęła pracę oraz 1 opuszczała zajęcia),
- Kierowca wózka jezdniowego – rozpoczęło 19 osób, ukończyło 14 osób (1 osoba podjęła pracę, 1 osoba została osadzona w zakładzie karnym, 3 osoby wykluczono - przychodziły na zajęcia pod wpływem alkoholu),
- Nowoczesny sprzedawca z obsługą kas fiskalnych – rozpoczęło 10 osób. Wszystkie osoby ukończyły kurs,
- Kucharz małej gastronomii – rozpoczęły 22 osoby, ukończyło 20 osób (1 osoba podjęła pracę, 1 osoba wykluczona z powodu opuszczania zajęć),
- Spawacz – rozpoczęło 16 osób, ukończyło 12 osób (1 osoba podjęła pracę, 1 osoba osadzona w zakładzie karnym, 2 osoby wykluczono – przychodziły na zajęcia pod wpływem alkoholu),
- Prawo jazdy Kategorii B – rozpoczęło 51 osób, ukończyło 50 osób (1 osoba wykluczona z powodu opuszczania zajęć),
- Wizaż i stylizacja – rozpoczęło 60 osób, ukończyło 55 osób (1 osoba podjęła pracę, 4 osoby zrezygnowały z udziału w projekcie).

Na realizację projektu w 2013 r. wydatkowano: 458.266,34 zł, z tego:

- Na zasiłki celowe dla uczestników - 49.276,20 zł,
- Wynagrodzenia dla personelu zaangażowanego w realizację projektu – 126.582,14 zł,
- Szkolenia zawodowe i społeczne - 199.333,16 zł,
- Prawo jazdy kat. B + badania lekarskie - 65.602,50 zł,
- Wyposażenie i materiały biurowe - 1.236,31 zł,
- Promocja projektu - 5.955,28 zł,
- Inne wydatki (karty telefoniczne, poczęstunek) - 10.280,75 zł.

Środki na realizację projektu pochodziły z:

- Funduszu Unii Europejskiej - 386.001,08 zł,
- Wkładu Państwa - 22.989,06 zł,
- Środków własnych gminy - 45.443,35 zł.

Realizowany w latach 2008 – 2013 Projekt „Integracja społeczna w powiecie stargardzkim” ukończyło 225 stargardzian, z czego 104 osoby (43 %) nie korzystały z pomocy społecznej po jego zakończeniu, a pracę podjęły 92 osoby, w tym 43 osoby na umowę o pracę na czas nieokreślony lub zlecenia, 54 osoby podjęły prace społecznie użyteczne.

2. Pozostałe programy.

1. **„Zimą z MOPS”** – program przeznaczony był dla dzieci w wieku od 6 do 10 lat objętych wsparciem tut. Ośrodka. Trwał od 28 stycznia do 8 lutego 2013 r. (w czasie ferii zimowych). Do udziału w programie wytypowano 12 dzieci, natomiast ukończyło go **10 dzieci**. Podczas zajęć, które odbywały się trzy razy w tygodniu dzieci miały możliwość rozwijania swoich zdolności plastycznych, matematycznych, ortograficznych. Mogły również korzystać z poczęstunku. Wzięły udział w wycieczce do Straży Pożarnej. Na program z funduszy MOPS wydano: na poczęstunek – 25,76 zł.
2. **„W drodze do upragnionej pracy”** – program przeznaczony dla osób bezrobotnych korzystających z pomocy tut. Ośrodka. Trwał od 8 stycznia do 5 lutego 2013 roku i odbywał się raz w tygodniu. Do udziału w programie wytypowano 10 osób bezrobotnych, natomiast tylko **3 osoby** ukończyły program. Zajęcia odbywały się z udziałem koordynatora programu, radcy prawnego oraz koordynatora programów unijnych.
3. **„Jesień życia w wiosennym nastroju – edycja III”** – program przeznaczony dla seniorów korzystających ze wsparcia MOPS, który ma charakter cykliczny i który trwał od 20 marca do 20 czerwca 2013 roku. Przeznaczony był dla 10 osób w wieku od 54 do 65 lat (kobiety) i 56 do 65 lat (mężczyźni). Program ukończyły **2 osoby**. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu w tut. Ośrodku lub w Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych przy ul. Limanowskiego 24 w Stargardzie Szczecińskim. W programie oprócz uczestników z tut. Ośrodka udział brało 14 uczestników Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych. Seniorzy podczas trwania projektu mieli możliwość: 2 spotkań z terapeutą, wspólnego śniadania wielkanocnego, wyjścia do grotty solnej, spotkania z poezją, teatrem oraz wspólnego grilla przy muzyce. Na potrzeby programu z funduszy MOPS nie wydatkowano środków. Bilety wstępu zostały zakupione przez sponsora.
4. **„Szczęśliwym być”** – program dla osób bezrobotnych korzystających z pomocy tut. Ośrodka. Program odbywał się od 22 maja do 24 czerwca 2013 r. raz w tygodniu. Do udziału w nim wytypowano 10 osób bezrobotnych, z których program ukończyły **4 osoby**. Spotkania odbywały się głównie z doradcą zawodowym, konsultantem prawnym, koordynatorem programów unijnych oraz z pracownikiem socjalnym – koordynatorem programu.
5. **„Dzień dziecka na wesoło”**- z okazji Dnia Dziecka w dniu 7 czerwca 2013 roku w Domu Zabaw przy ul. Wyszyńskiego odbyła się zabawa dla **15 dzieci** w wieku od 5 do 10 lat z rodzin najuboższych objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieci oprócz wspólnej dwugodzinnej zabawy i poczęstunku otrzymały również drobne upominki ufundowane przez sponsora. Ze środków MOPS na program wydano: na zakupy: 29,10 zł oraz na usługi (zakup biletów wstępu) - 135 zł.
6. **„Przyjazne wakacje 2013 – edycja IV”**- program przeznaczony dla dzieci, który trwał od 2 lipca do 30 lipca 2013 roku w każdy wtorek i czwartek w miesiącu lipcu. Do programu zostało wytypowanych 11 dzieci korzystających ze wsparcia tut. Ośrodka zamieszkujących na terenie Starego Miasta i okolic. Program ukończyło **2 dzieci**. Dzieci podczas zajęć miały możliwość rozwijać swoje zdolności plastyczne, muzyczne oraz sportowe. Miały zagwarantowany poczęstunek podczas spotkań oraz możliwość zwiedzania stargardzkich muzeów a także zabawy na świeżym powietrzu.
7. **„MOPS z Mikołajem”** – z okazji Mikołajek w dniu 9 grudnia 2013 r. w Centrum Zabaw przy ul. Wyszyńskiego odbyła się zabawa mikołajkowa dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat z rodzin korzystających ze wsparcia tut. Ośrodka. W zabawie wzięło udział

15 dzieci. Dzieci oprócz poczęstunku i dwugodzinnej zabawy otrzymały również paczki. Artykuły do ich zrobienia zostały ofiarowane przez młodzież z Gimnazjum Nr 4 (która wspólnie bawiła się z dziećmi) oraz dzieci z Przedszkola Miejskiego Nr 6 i sponsorów. Na zabawę mikołajkową ze środków MOPS wydano: na zakupy (poczęstunek, bilety wstępu) – 644,71 zł.

8. „**Jesień życia w wiosennym nastroju IV edycja**”- program przeznaczony dla osób starszych w wieku : kobiety od 55 lat i mężczyźni od 60 roku życia korzystających ze wsparcia MOPS. Program trwał od 3 października do 19 grudnia 2013 r. w każdy czwartek danego miesiąca. Zajęcia odbywały się w Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych. Do programu zostało wytypowanych 16 osób, natomiast program ukończyły **3 osoby**. Seniorzy w trakcie trwania programu mieli możliwość uczestniczenia w wielu interesujących spotkaniach, np. z Amazonkami, nauce udzielania pierwszej pomocy, spotkania wigilijnego, czy wyjścia do groty solnej. Poczęstunek oraz bilety wstępu do groty solnej zostały opłacone przez sponsora.
9. „**Lepsze jutro**” – program w ramach rewitalizacji Starego Miasta i Śródmieścia, którego głównym zadaniem była reintegracja społeczno- zawodowa osób bezrobotnych i ich rodzin zamieszkujących ww. teren miasta. W ramach programu osoby bezrobotne wzięły udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, radcą prawnym, pracownikiem socjalnym, mogły wyjść do Muzeum, a także miały okazję wykonywać prace społecznie użyteczne, dzieci natomiast mogły wziąć udział w zajęciach : z okazji Dnia Dziecka, ferii, wakacji, czy w zabawie mikołajkowej. W 2013 roku w ramach programu „Lepsze jutro” **9 osób dorosłych** wzięło udział w programach : „Jesień życia w wiosennym nastroju – edycja III i IV”, „Szczęśliwym być”, „W drodze do upragnionej pracy”, „Pomocna dłoń”, **89 osób** brało udział w pracach społecznie użytecznych i **26 dzieci** wzięło udział w takich programach jak : „ Zimą z MOPS”, „ Dzień dziecka na wesoło”, „Przyjazne wakacje 2013 – edycja IV”, „MOPS z Mikołajem”.
10. „**Pomocna dłoń**” - aktywizacja społeczno – zawodowa osób bezrobotnych poprzez świadczenie usług na rzecz osób niepełnosprawnych w celu poprawy jakości ich życia i integracji ze środowiskiem. Program był realizowany od 1 marca do 31 grudnia 2013 roku, a udział w nim wzięły **2 osoby bezrobotne** wykonujące usługi opiekuńcze w ramach prac społecznie użytecznych w miejscu zamieszkania 9 osób starszych i **niepełnosprawnych**. Osoby biorące udział w programie, tj. opiekunki wraz z osobami starszymi brały udział między innymi : w spotkaniu z okazji Dnia Kobiet, Świąt Wielkanocnych, Bożego Narodzenia, wyjściu do groty solnej. Wszystkie spotkania odbywały się wraz z uczestnikami projektu „ Jesień życia w wiosennym nastroju edycja III i IV”.

Na realizację ww. programów z budżetu MOPS wydatkowano 948,54 zł.

V. Inne działania związane z pomocą społeczną

1. Prace społecznie użyteczne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim w 2013 r. był organizatorem prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Stargard Szczeciński.

Prace społecznie użyteczne organizowane były na zasadach określonych w :

- ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,

- porozumieniu Nr 8/2013 w sprawie sposobu organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych z dnia 18 lutego 2013 r. pomiędzy Powiatem Stargardzkim – Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie Szczecińskim a Gminą-Miastem Stargard Szczeciński zmienionym aneksem nr 1/2013 z dnia 19 sierpnia 2013 r.

W 2013 r. do prac społecznie użytecznych zostało skierowanych 221 osób.

Prace społecznie użyteczne organizowane były w okresie od marca do grudnia 2013 r. Średnio liczba wykonujących prace społecznie użyteczne wynosiła 124 osoby miesięcznie. Do prac społecznie użytecznych wytypowane były osoby bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie Szczecińskim (bez prawa do zasiłku), korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Osoby wyznaczone przez MOPS kierowane były przez Powiatowy Urząd Pracy do 33 Podmiotów, na rzecz których wykonywały prace, tj.:

- 1) Zespołu Szkół Nr 2 - 2 osoby, prace porządkowe,
- 2) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - 20 osób, prace porządkowe, usługi opiekuńcze, pomoc biurowa, roznoszenie korespondencji,
- 3) Stargardzkiego Centrum Kultury – 6 osób, prace porządkowe,
- 4) Zespołu Szkół Ogólnokształcących – 2 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 5) Przedszkola Miejskiego Nr 1 – 10 osób, pomoc nauczyciela, prace porządkowe, konserwatorskie,
- 6) Przedszkola Miejskiego Nr 2 – 18osób, prace porządkowe, konserwatorskie, pomoc nauczyciela,
- 7) Przedszkola Miejskiego Nr 3 – 7 osób, prace porządkowe, pomoc nauczyciela
- 8) Przedszkola Miejskiego Nr 4 – 4 osoby, prace porządkowe, konserwatorskie, ogrodniczo-pielęgnacyjne,
- 9) Przedszkola Miejskiego Nr 6 – 3 osoby, prace porządkowe, konserwatorskie,
- 10) Szkoły Podstawowej Nr 1 - 3 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie, remontowe, ogrodniczo-pielęgnacyjne,
- 11) Szkoły Podstawowej Nr 4 - 7 osób, prace porządkowe i konserwatorskie, remontowe, ogrodniczo-pielęgnacyjne,
- 12) Szkoły Podstawowej Nr 3 – 2 osoby, prace porządkowo – konserwatorskie,
- 13) Szkoły Podstawowej Nr 6 – 4 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 14) Szkoły Podstawowej Nr 7 - 6 osób, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 15) Szkoły Podstawowej Nr 8 – 7 osób, prace porządkowe i konserwatorskie, remontowe
- 16) Gimnazjum Nr 1 – 5 osób, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 17) Gimnazjum Nr 2 – 2 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 18) Gimnazjum Nr 3 – 3 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 19) Gimnazjum Nr 4 – 6 osób, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 20) Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych – 5 osób, prace porządkowe,
- 21) Centrum Socjalnego Caritas – 6 osób, prace porządkowe, porządkowo–konserwatorskie, usługi opiekuńcze,
- 22) Liceum Ogólnokształcące Nr 2 – 1osoba, prace konserwatorskie, remontowe,
- 23) Centrum Kształcenia Praktycznego – 1 osoba, prace porządkowe,
- 24) Bursy Szkolnej – 2 osoby, prace porządkowe,
- 25) Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Środowiskowy Dom Samopomocy – 2 osoby, prace porządkowe,
- 26) Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Warsztat Terapii Zajęciowej – 1 osoba, prace porządkowe,
- 27) Samodzielnego Wielospecjalistycznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej – 8 osób, prace porządkowe i konserwatorskie, pomoc kuchenna, prace remontowe, ogrodniczo-pielęgnacyjne,

- 28) Komendy Powiatowej Policji – 8 osób, prace porządkowe,
- 29) Żłobka Miejskiego – 4 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 30) I Liceum Ogólnokształcącego – 1 osoba, prace porządkowe, konserwatorskie,
- 31) Szkoły Podstawowej Nr 5 - 2 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 32) Młodzieżowego Domu Kultury - 8 osób, prace porządkowe i konserwatorskie,
- 33) Zachodniopomorskiego Oddziału PCK – Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych w Stargardzie Szczecińskim – 2 osoby, prace porządkowe.

Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych wykonywały pracę w wymiarze nieprzekraczającym 8 godzin tygodniowo i 32 godziny miesięcznie w okresie od marca do grudnia 2013 r. Wynagrodzenie za prace społecznie użyteczne wynosiło 7,70 zł za godzinę w okresie marzec – maj; od czerwca do grudnia 8 zł i wypłacane było przez MOPS wszystkim osobom wykonującym prace na terenie miasta.

Na prace społecznie użyteczne wydatkowano 320.309,80 zł, z czego 43.982,40 zł to zapłata za pracę świadczoną w grudniu 2012 r.

Pomimo, że realizowane działania w trybie prac społecznie użytecznych nie dają wysokiej efektywności w postaci podjęcia stałego zatrudnienia po zakończeniu działania przez Podmiot, na rzecz którego świadczona jest praca, to ze społecznego punktu widzenia dają niewymierne korzyści, m. in. przerywają bezczynność zawodową i mobilizują do kształtowania pożądanego stosunku do pracy.

Nadmienić należy, że 12 osób zrezygnowało z wykonywania prac społecznie użytecznych z powodu podjęcia pracy u innego pracodawcy.

Wielu klientów MOPS zgłasza corocznie gotowość do wykonywania prac społecznie użytecznych. Są to osoby, które mają trudności w podjęciu stałej pracy, w szczególności ze względu na wiek lub brak wykształcenia.

2. Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

MOPS wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.) oraz w oparciu o zarządzenie Nr 465 / 2007 Prezydenta Miasta Stargardu Szczecińskiego z dnia 31 października 2007 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora i Zastępcy Dyrektora MOPS w Stargardzie Szczecińskim do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać:

- osoby nieubezpieczone,
- osoby posiadające obywatelstwo polskie,
- osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- osoby, które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

W 2013 r. w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano 341 decyzji administracyjnych (w 2012 r. – 337), w tym:

• potwierdzających prawo do ubezpieczenia	-	231,
• odmawiających potwierdzenia prawa	-	31,
• wygaszających potwierdzenie prawa do ubezpieczenia	-	62,
• umarzających postępowanie	-	17.

3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W 2013 r. pracownicy socjalni złożyli odnośnie 6 rodzin wnioski do sądu o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej ze względu na zagrożenie przemocą.

W sprawach dotyczących przemocy w rodzinie pracownicy socjalni przeprowadzili 66 interwencji domowych, współpracując z funkcjonariuszami policji, kuratorami sądowymi i pedagogami szkolnymi. Wypełnili 45 formularzy „Niebieska Karta” i przekazali do Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto do Gminnego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Krasieńskiego 19 w Stargardzie Szczecińskim skierowali 6 kobiet i 10 dzieci a także w 15 przypadkach skierowali wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie Szczecińskim o zastosowanie leczenia odwykowego wobec sprawców przemocy. Z pomocy finansowej i w naturze korzystało 35 rodzin dotkniętych przemocą i uzależnieniem.

W celu realizacji „Programu edukacyjnego dla osób uwikłanych w przemoc domową” terapeuci przeprowadzili ze 114 osobami (sprawcy i ofiary przemocy) rozmowy rekrutacyjne. Spośród sprawców przemocy, którym zaproponowano udział w zajęciach zgodę wyraziła 1 osoba, dlatego została ona objęta terapią indywidualną. Osoby doznające przemocy zostały zakwalifikowane do terapii indywidualnej.

4. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne

Zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. zawartym pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie organizacji pomocy dla osób zwalnianych z zakładów karnych i ich rodzin w roku 2013 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy 48 osobom po opuszczeniu zakładu karnego,

W celu poprawy sytuacji materialnej osadzonych i ich rodzin przyznano osobom, które opuściły zakład karny w 2013 r. następujące świadczenia:

- zasiłki stałe - 6,
- zasiłki okresowe - 33,
- zasiłki celowe - 27,
- potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych - 5,
- wyżywienie w Centrum Socjalnym Caritas - 4.

Pracownicy socjalni podpisali 25 kontraktów socjalnych, które szczegółowo określały kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej osób i rodzin. Uzgodnienia dotyczyły, m.in.: obowiązku uzyskania dowodu osobistego, złożenia niezbędnych dokumentów w celu uzyskania lokalu komunalnego z STBS-u, poszukiwania pracy i w razie jej otrzymania – utrzymania zatrudnienia, podjęcia terapii odwykowej, uczestnictwa w programie CIS, podjęcia prac społecznie-użytecznych.

Celem zawierania kontraktów była szeroko rozumiana reintegracja zawodowa i społeczna. Osobom, które opuszczały zakład karny i z powodu złego stanu zdrowia nie mogły być reintegrowane zawodowo, udzielano pomocy w zakresie kompletowania dokumentów i ustalania stopnia niepełnosprawności.

Pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 23 osobami zwolnionymi z zakładu karnego. Spośród 48 osób, które opuściły w 2013 r. zakłady karne i zwróciły się o pomoc społeczną – 18 osób powróciło do własnych rodzin, posiadających lokale mieszkalne.

Pracownicy MOPS na prośbę kierownictwa Zakładu Karnego w Stargardzie Szczecińskim spotkali się 3-krotnie w 2013 r. z grupami osób odbywających karę pozbawienia wolności i przekazywali informacje z zakresu spraw społecznych i funduszu alimentacyjnego mogące być przydatne w usamodzielnieniu się po opuszczeniu zakładu karnego.

5. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Centrum Integracji Społecznej przy ul. Krasińskiego 19 w Stargardzie Szczecińskim w zakresie kierowania osób do zajęć w CIS wydając w tej sprawie decyzje po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

W zajęciach Centrum mogą brać udział osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone społecznie, które własnym staraniem wykorzystując posiadane możliwości i zasoby, nie są w stanie prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie. Wskazane jest, by do Centrum trafiały osoby, które uczestniczyły w programach integracyjnych, o których mowa powyżej.

Działalność CIS uregulowana jest w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

W 2013 r. do programu reintegracji zawodowej i społecznej realizowanego przez CIS skierowano 60 osób. CIS utworzył 4 grupy warsztatowe, w których szkoliło się i pracowało 97 osób, (w tym 37 kontynuowało uczestnictwo w CIS w oparciu o skierowanie z 2012 r.):

- gastronomiczną,
- rękodzieła,
- opiekunek zależnych,
- grupę porządkową.

Osoby uczestniczące w szkoleniu w okresie próbnym, trwającym 1 miesiąc otrzymały 50 % zasiłku dla bezrobotnych, a następnie przez okres 11 miesięcy, uczestnicząc w szkoleniach i zatrudnieniu socjalnym otrzymywały świadczenie integracyjne w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Objęte zostały również ubezpieczeniem zdrowotnym.

Koszt przekazanych przez MOPS składek na ubezpieczenie zdrowotne - 20.472 zł.

6. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego

Zasady postępowania w związku z przemocą w rodzinie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i przepisy wykonawcze.

Zarządzeniem Nr 77 / 2012 z dnia 29 lutego 2012 r. zmienionym Zarządzeniem Nr 276/2013 z dnia 31 lipca 2013 r., Prezydent Miasta Stargard Szczeciński powołał Zespół Interdyscyplinarny, za którego obsługę techniczno-organizacyjną odpowiedzialny jest MOPS. Przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za wypełnianie „Niebieskich Kart” (pomoc społeczna, szkoły, policja, służba zdrowia, kuratorzy) po ich sporządzeniu, przekazują do Zespołu Interdyscyplinarnego, którego siedziba znajduje się w MOPS.

Zespół interdyscyplinarny w 2013 r. odbył 52 posiedzenia, podczas których realizował procedury związane z przeciwdziałaniem przemocą w rodzinie. W 2013 r. wpłynęło 98 formularzy Niebieskiej Karty, z czego 13 jako kolejne zdarzenie w rodzinie. Zespół powołał 84 grupy robocze. Wydatki na obsługę wyniosły 900 zł.

Zespół Interdyscyplinarny w ramach prowadzonych działań profilaktycznych skierowanych do środowiska, mających na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, wprowadził program warsztatów socjoterapeutycznych dla młodzieży w Gimnazjum Nr 4 w Stargardzie Szczecińskim. Zajęcia w zakresie programu prowadzone były od 19 września

2013 r. do 4 lutego 2014 r. Programem objęte zostały 3 klasy gimnazjalne, każda z nich miała 3 półtoragodzinne spotkania warsztatowe. Program warsztatów jest programem autorskim terapeuty zatrudnionego w MOPS.

7. Obsługa techniczna Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wydatki związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi obejmują działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz program „Szkoła-Rodzina-Środowisko”.

Program „Szkoła-Rodzina-Środowisko” realizuje zespół psychologów i terapeutów. Efekty ich pracy w 2013 r. zostały przedstawione w rozdz. III pkt. 4.7 niniejszego sprawozdania.

Na działalność Komisji w 2013 r. wydatkowana została kwota 158.583,02 zł, tj. 99,99 % planu.

Sfinansowano następujące zadania:

• wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	- 59.715,72 zł,
• wynagrodzenie biegłych psychiatrów i psychologów	- 14.850,00 zł,
• zaliczki sądowe na biegłych	- 4.394,00 zł,
• koszty postępowania sądowego	- 600,00 zł,
• wynagrodzenie dla członków Komisji	- 65.024,00 zł,
• podróże służbowe i szkolenia	- 3.061,15 zł,
• pozostałe wydatki	- 10.938,15 zł.

Komisja w 2013 r. łącznie prowadziła 187 spraw, w tym 117 wobec osób zgłoszonych w 2013 r. Komisja odbyła 59 posiedzeń.

VI Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej zdeterminowane są czynnikami zewnętrznymi i mogą ulegać zmianom zarówno w danym roku, jak i na przestrzeni kolejnych lat. W przypadku wsparcia finansowego i usług, potrzeby są uzależnione najczęściej od : wzrostu lub spadku bezrobocia, ilości osób niepełnosprawnych lub długotrwale i ciężko chorych, wzrostu kosztów utrzymania (zakup żywności, wysokość opłat mieszkaniowych, itd.), postępującego rozpadu więzi rodzinnych (brak opieki nad osobami starszymi i opieki obojga rodziców nad dziećmi), bezdomności, ilości osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i hazardu, przemocy w rodzinie, posiadania przez osoby wykształcenia nieodpowiadającego potrzebom rynku pracy, lub braku wykształcenia, ilości przestępstw i osób osadzonych w zakładach karnych, itd.

1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.

Szczegółowe potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej na rok 2014 oszacowane zostały w oparciu o zdiagnozowane potrzeby oraz przewidywaną liczbę osób/rodzin, które mogą zwrócić się o pomoc w ciągu roku, jak również oszacowane zostały w oparciu o doświadczenia lat poprzednich, z uwzględnieniem sytuacji społeczno-gospodarczej, w szczególności możliwości rynku pracy.

Tabela nr 6. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej na 2013 r.

Formy pomocy	Potrzeby	Plan wydatków	Różnica
Usługi opiekuńcze	1.315.649,00	1.254.065,006	61.584,00
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	60.000,00	36.000,00	24.000,00
Oplaty za domy pomocy społecznej	1.886.400,00	1.600.000,00	286.400,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	239.320,00	236.000,00	3.320,00
Sprawienie pogrzebu	20.000,00	20.000,00	0
Pomoc państwa w zakresie dożywiania	1.600.000,00	1.228.000,00	372.000,00
Zasiłki stałe	2.317.080,00	1.900.000,00	417.080,00
Zasiłki okresowe	2.372.000,00	1.406.000,00	966.000,00
Zasiłki celowe:	864.500,00	570.100,00	294.400,00
Razem:	10.674.949,00	8.250.165,00	2.424.784,00

Jak wynika z powyższej tabeli na realizację wypłat zasiłków z pomocy społecznej występuje brak kwoty 2.424.784 zł. Z uwagi na konieczność realizacji wypłat obligatoryjnych w ściśle określonych przepisami kwotach (zasiłki stałe oraz zasiłki okresowe w wys. nie niższej niż 50 %) oraz dotowaniem tych zadań przez administrację rządową, plan wydatków w ciągu roku zostanie zwiększony przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie do wysokości potrzeb. Spodziewane jest również zwiększenie planu w przypadku realizacji rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W przypadku zasiłków celowych wysokość pomocy będzie ograniczana, w szczególności na zakup opału, ewentualnie mogą być ograniczone kwoty wypłat innych form pomocy, bowiem wysokość kwot jest uznaniowa i uzależniona od ogólnej sytuacji świadczeniobiorców i możliwości finansowych pomocy społecznej.

W przypadku usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, będą ograniczane ilości godzin świadczonych usług. Najtrudniejsza sytuacja występuje w pozycji opłaty za domy pomocy społecznej. Oszczędności w tej pozycji są niemożliwe.

2. Potrzeby kadrowe.

Z uwagi na znaczne przeciążenie pracowników socjalnych pracą, którą wykonują na rzecz innych podmiotów (261 wywiadów w sprawie dodatków mieszkaniowych, 255 wywiadów w sprawach świadczeń rodzinnych, 134 wywiady w sprawach objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym – łącznie 650 wywiadów plus ok.4.000 odpowiedzi na pisma z instytucji. m.in. prokuratury, policji, urzędu skarbowego, sądu) a także praca z 94 osobami bezdomnymi spoza Stargardu Szczecińskiego oraz ofiarami przemocy (osobami nie korzystającymi z pomocy społecznej) w związku z realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zaangażowaniem w pracę grup roboczych – w celu realizacji zadań związanych z pomocą

społeczną na nie niższym niż dotychczas poziomie konieczne będzie zatrudnienie kolejnej osoby na etacie pracownika socjalnego.

3. Potrzeby szkoleniowe.

Z uwagi na interdyscyplinarność zagadnień, którymi zajmują się pracownicy pomocy społecznej oraz częstą zmianę przepisów prawnych, zachodzi konieczność ciągłego samokształcenia i brania udziału w szkoleniach, w tym BHP w zakresie załatwianych spraw.

W budżecie MOPS na szkolenia zaplanowane są środki w kwocie 15.300 zł oraz na zakup prasy i literatury fachowej w kwocie 10.000 zł.

Z uwagi na to, że od 2014 r. pracownicy socjalni objęci będą zajęciami superwizyjnymi, zaplanowane środki na szkolenia mogą okazać się niewystarczające.

4. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.

Potrzeby związane z utrzymaniem Ośrodka, z wyłączeniem wynagrodzeń i pochodnych oszacowano na 843.891zł. W budżecie MOPS przewidziana jest kwota 829.983 zł; niedobór wynosi 13.908 zł, co może utrudnić regulowanie opłat, zakup usług i materiałów biurowych, wykonywanie drobnych remontów i napraw w stopniu wystarczającym.

5. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.

- Występuje potrzeba utworzenia domu dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi (chorych psychicznie) ze specjalistyczną opieką medyczną w celu poprawy funkcjonowania osób w środowisku. Brak oparcia społecznego powoduje znaczne utrudnienia w udzielaniu pomocy osobom chorym psychicznie, które ze względu na rodzaj schorzenia nie chcą odwiedzać gabinetów lekarskich.
- Systematycznie wzrasta liczba osób ubiegających się o usługi opiekuńcze. Ośrodek zatrudnia dodatkowo do usług opiekuńczych osoby kierowane z PUP do prac w ramach robót publicznych i prac społecznie użytecznych. W przypadku zwiększenia popytu na usługi opiekuńcze i braku zainteresowania podmiotów zewnętrznych tego rodzaju pracą, rozważana jest możliwość zatrudnienia kolejnych opiekunek.
- Liczba osób bezdomnych utrzymuje się na wciąż wysokim poziomie. Wielu bezdomnych z okolicznych miast i gmin przebywa w Stargardzie z zamiarem stałego pobytu. Liczba miejsc w dwóch istniejących na terenie miasta schroniskach jest ograniczona a w okresach zimowych niewystarczająca. Osoby bezdomne (stargardzianie) są kierowane do schronisk poza powiatem, które coraz częściej sygnalizują problemy z wolnymi miejscami.
- Problemem jest również zapewnienie schronienia bezdomnym osobom niepełnosprawnym w okresie oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej. Schroniska nie są przygotowane na przyjęcie większej liczby osób poważnie chorych, w szczególności z zaburzeniami psychicznymi lub niepełnosprawnych. Występuje zatem zapotrzebowanie na zwiększenie miejsc w schroniskach w okresie zimowym, jak również zabezpieczenie miejsc dla osób bezdomnych z orzeczeniem niepełnosprawności i przewlekle chorych.
- Mieszkańcy miasta zgłaszają coraz częściej zapotrzebowanie na funkcjonowanie hostelu dla osób zależnych, z uwagi na konieczność hospitalizacji opiekunów lub wyjazdu poza miasto w ważnych sprawach rodzinnych. Miejsca całodobowe okresowego pobytu mogą być prowadzone w ośrodkach wsparcia.

VII. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Realizacja zadań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od stycznia 2012 r. realizuje zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.).

Wydatki związane z realizacją ww. ustawy wyniosły 246.595,24 zł., w tym:

Wsparcie rodziny - koszt 121.338,96 zł.

MOPS zatrudnił 3 asystentów rodziny realizujących powierzone obowiązki w zadaniowym systemie pracy.

W 2013 r. Ośrodek pozyskał środki na częściowe sfinansowanie kosztów wynagrodzeń asystentów rodziny w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – dotacja w wysokości 61.240 zł.

- Łączna liczba rodzin objętych pracą asystentów - 34, w tym:
 - do 3 m-cy – 5,
 - powyżej 3 do 12 m-cy – 15,
 - powyżej 1 roku – 14.

- Łączna liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – 11, w tym:
 - Ze względu na osiągnięte cele – 3,
 - Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodziny – 6,
 - Ze względu na brak efektów – 2.

- Liczba rodzin, w których pomimo zakończonej współpracy prowadzony był monitoring – 4.

Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił 5 m-cy.

Spośród 34 rodzin objętych wsparciem asystentów, członkowie 11 rodzin (rodzice lub jedno z rodziców) wykazywali upośledzenie umysłowe. W tych przypadkach praca asystentów musiała być długoterminowa i polegała na treningu umiejętności.

Asystenci zobligowani są również do wspierania i pomocy rodzinom biologicznym, których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej na rzecz ich powrotu do środowiska rodzinnego.

Dzieci przebywające w 2013 r. w pieczy zastępczej łącznie - 180, w tym w pieczy:

- instytucjonalnej - 52 z 30 rodzin,
- rodzinnej - 128 z 95 rodzin,
w tym:
 - 94 dzieci w 74 rodzinach spokrewnionych,
 - 19 dzieci w 13 rodzinach zastępczych niespokrewnionych,
 - 15 dzieci w 8 rodzinach zastępczych zawodowych.

Z rozeznania przeprowadzonego w 2013 r. przez pracowników socjalnych u 125 rodzin biologicznych wynikało, że:

- 38 rodzin odmówiło współpracy z asystentem,
- z 9 rodzinami nie udało się nawiązać kontaktu a na pismo przesłane pocztą nie zareagowały, tj. nie skontaktowały się z MOPS.
- 2 osoby przebywało w zakładach karnych,
- 27 osób nie przebywało na terenie Stargardu Szczecińskiego,
- 1 dziecko z 1 rodziny adoptowano,
- do 2 rodzin powróciło 2 dzieci,
- 8 rodzin wyraziło zgodę na współpracę z asystentem rodziny i zostali objęci wsparciem,
- 3 rodziny wyraziły zgodę na współpracę z asystentem, ale wsparcia nie otrzymali z uwagi na brak wskazań w ocenie pracownika socjalnego,
- 9 rodziców było pozbawionych praw rodzicielskich,
- 3 rodzicom nie zaproponowano współpracy z asystentem z uwagi na to, że 2 byłó nieletnich i 1 rodzic był częściowo ubezwłasnowolniony,
- 12 rodziców biologicznych nie żyje,
- 11 dzieci ukończyło 18 lat.

Pieczą zastępczą - koszt 125.256,28 zł

W 2013 roku odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynosiła 10 % (pierwszy rok pobytu) i 30 % (drugi rok pobytu) kosztów utrzymania.

Od czasu obowiązywania ustawy, o której wyżej mowa, tj. od stycznia 2012 r. w pieczy zastępczej łącznie umieszczono 54 dzieci pochodzących z 35 rodzin, w tym:

- w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 22 dzieci, koszt pobytu łącznie – 77.796,75 zł,
- w rodzinnej pieczy zastępczej – 32 dzieci, koszt pobytu – 47.459,53 zł.

2. Potrzeby związane z realizacją zadań .

Z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny systemie pieczy zastępczej wynika konieczność przedstawienia radzie gminy do dnia 31 marca każdego roku sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadania.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w 2014 r. przewidziane jest zatrudnienie w okresie styczeń – grudzień dwóch asystentów rodziny w zadaniowym systemie pracy.

Z rozeznania pracowników socjalnych wśród osób objętych pomocą społeczną wynika, że 530 rodzin wykazuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Praca z rodziną może być w MOPS w Stargardzie Szczecińskim prowadzona, w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
- 2) terapii i mediacji,
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych,
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
- 5) organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji,
- 6) współpracy asystenta rodziny z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zdiagnozowane przez pracowników socjalnych rodziny, jako rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wykazują te dysfunkcje najczęściej z powodów: braku umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, nieracjonalnego dysponowania budżetem domowym, rozpadu związków, przeżywania problemów psychologicznych, socjalnych, chorób somatycznych, chorób psychicznych, upośledzenia umysłowego.

W celu pomocy ww. rodzinom MOPS:

- zatrudnia prawnika-konsultanta, psychologów, terapeutów, którzy świadczą poradnictwo specjalistyczne i terapię,
- pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną (mediacje, rzecznictwo, lobbing, poradnictwo dotyczące przysługujących uprawnień, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych itp.) oraz wnioskujących o świadczenia pomocy społecznej,
- opiekunki domowe świadczące usługi opiekuńcze na rzecz niepełnosprawnych osób dorosłych i dzieci,
- pracownicy socjalni realizują programy integracyjne,
- w MOPS prowadzona jest Szkoła dla Rodziców, mogą być prowadzone programy edukacyjne dla ofiar i sprawców przemocy,
- zatrudnieni są asystenci rodziny.

Na realizację ww. działań MOPS ma zabezpieczone środki finansowe w planie wydatków na 2014 r., w tym na:

- rozdział 85201 – placówki opiekuńczo-wychowawcze w kwocie 224.572 zł (wydatki na częściowe pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej).

Gmina ponosi częściowe wydatki związane z opieką i wychowaniem dziecka:

- w wysokości 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- w wysokości 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- w wysokości 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

Szacuje się, że w tym zakresie wystąpi brak kwoty ok. 60.000 zł.

- rozdział 85206 – wspieranie rodziny – 92.319 zł.(zaplanowano wydatki na zadania dotyczące zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności, wsparcia i pomocy ze strony asystenta rodziny lub rodziny wspierającej), oraz w innych rozdziałach klasyfikacji budżetowej, tj. Szkoła, Rodzina, Środowisko, ośrodek pomocy społecznej, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Z uwagi na zapotrzebowanie, występuje pilna potrzeba zatrudnienia w br. trzeciego asystenta rodziny w zadaniowym systemie czasu pracy.

Plan wydatków może być zmieniany w ciągu roku (zwiększenia lub zmniejszenia w poszczególnych rozdziałach klasyfikacji budżetowej) w przypadku stwierdzenia zmian w zapotrzebowaniu na określone usługi.

Wykazane powyżej działania spełniają w zasadzie wymogi wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obligujące gminę do działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i są jednocześnie spełnieniem oczekiwań społecznych a ich realizacja w kolejnych latach jest wskazana i konieczna.

VIII. Dodatki mieszkaniowe.

Przyznawanie i wypłatę dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 966 późniejszymi zmianami).

Dodatki mieszkaniowe wypłacane są ze środków budżetu gminy.

Stanowią formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

Pomoc ta ma charakter częściowy, co oznacza, że osoba, której przyznano dodatek musi ponosić i uiszczać we własnym zakresie (z własnego budżetu) pozostałą, poza dodatkiem mieszkaniowym część opłat związanych z utrzymaniem lokalu. W przypadku nie wnoszenia opłat przez okres 2 miesiące, dodatek jest wstrzymywany, a po uregulowaniu tych zaległości, wypłata dodatku jest wznowiana.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mającym tytuł prawny do lokalu, a także osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego pod warunkiem, że oczekują one na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny. Od 2010 roku osoby, które utraciły tytuł prawny do lokalu lecz uczestniczą w Programie i zasadach udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją podpisując kontrakt socjalny lub ugodę z Zarządcą również mogą korzystać z dodatku mieszkaniowego, gdy dotrzymują zobowiązań zawartych w kontrakcie.

W 2013 r. w ramach realizacji ww. Programu 101 rodzin otrzymało dodatek mieszkaniowy.

Obok tytułu prawnego wymagane jest także faktyczne zamieszkiwanie w lokalu, przez co rozumie się taką sytuację, gdy dana osoba przebywa w konkretnym mieszkaniu z zamiarem stałego pobytu, tj. chodzi o miejsce, gdzie koncentrują się wszystkie jej sprawy osobiste i majątkowe, choćby nawet przerwa w faktycznym przebywaniu w miejscu zamieszkania spowodowana była studiami, odbywaniem służby wojskowej, czy pobytem w zakładzie karnym.

Przyznanie dodatku uzależnione jest od średniego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego uzyskanego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku (do 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% w gospodarstwie wieloosobowym; najniższa emerytura obowiązująca od marca 2013 roku to kwota 831,15 zł), powierzchni zajmowanego lokalu oraz od wysokości miesięcznych wydatków na lokal.

Ustawa dopuszcza odstępstwa, zarówno jeśli dochód jest wyższy od przyjętego, jak i w sytuacji, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego przekracza powierzchnię normatywną lokalu o 30%. Wysokość dodatku mieszkaniowego uzależniona jest od wysokości wydatków ponoszonych na utrzymanie mieszkania oraz od miesięcznego dochodu brutto w gospodarstwie domowym na jedną osobę. Jeżeli wnioskodawcy przysługuje dodatek mieszkaniowy, a w jego mieszkaniu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub instalacji gazu przewodowego, to wówczas naliczany jest ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego, który wypłaca się wnioskodawcy.

Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy wydawane są na okres 6 miesięcy. Ewentualne zmiany danych zawartych we wniosku lub deklaracji złożonej przez wnioskodawcę, które nastąpiły w okresie 6 miesięcy od dnia przyznania dodatku mieszkaniowego nie mają wpływu na wysokość wypłacanego dodatku mieszkaniowego.

W 2013 roku przyjęto 3315 wniosków (w 2012 r. - 3508) od 2278 rodzin (w 2012 r. – 2411).

Poniesione wydatki na wypłatę dodatków mieszkaniowych z uwzględnieniem zwrotów nienależnie pobranych świadczeń obrazuje tabela nr 7.

Tabela nr 7. *Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych.*

Wyszczególnienie rodzajów lokali	2013 r.			2012 r.		
	Liczba Dodatków (szt.)	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)	Liczba Dodatków (szt.)	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)
1) komunalne	6 234	1 462 823,24	234,65	6230	1 527 342,05	245,16
a) podnajem kat. „E”, „Ea”	1 693	768 512,74	453,94	1580	689 804,10	436,58
2) spółdzielcze	4 694	774 598,89	165,02	5260	929 709,50	176,75
3) wspólnoty mieszkaniowe	3 488	692 506,15	198,54	3647	727 732,63	199,54
4) prywatne	23	9 196,34	399,84	16	6 343,61	396,48
5) STBS	624	202 099,24	323,88	711	250 895,89	352,88
6) inne	1 878	817 219,45	435,15	1841	757 227,13	411,31
Ogółem	18 634	4 726 956,05	253,67	19 285	4 889 054,91	253,52

Jak wynika z powyższej tabeli w ogólnej strukturze wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2013 r. najwyższy udział 30,95 % stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale komunalne, zaś najniższy oscylujący na poziomie 0,19% stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale prywatne. Ogółem ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2013 r. w stosunku do 2012 r. zmniejszyła się o 652, a kwota wypłat zmalała o 162.098,86 zł. Na podstawie danych ujętych w tabeli można stwierdzić, że najwyższy spadek dodatków mieszkaniowych w 2013 roku w stosunku do 2012 roku wystąpił w odniesieniu do mieszkań w zasobach spółdzielczych – liczba dodatków mieszkaniowych zmalała o 566, a kwota wypłaconych świadczeń o 155.110,61 zł. Również tendencję malejącą przyznanych dodatków mieszkaniowych wskazują zarówno lokale komunalne – kwota wypłaconych dodatków zmniejszyła się o 64.518,81 zł przy wzroście liczby dodatków o 4, jak też lokale znajdujące się w zasobach STBS Sp. z o.o – wynajem – liczba dodatków zmniejszyła się o 87, zaś kwota wypłat zmalała o 48.796,65 zł.

Podstawowymi czynnikami oddziałyującymi na powstanie takiego zjawiska była mniejsza ilość wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego złożonych przez wnioskodawców zamieszkujących w lokalach spółdzielczych, wyższe dochody gospodarstw domowych wnioskodawców, a także spadek wydatków związanych z utrzymaniem lokali na skutek wprowadzenia z dniem 1 lipca 2013 roku zmian w naliczaniu opłat za wywóz nieczystości – szczególnie w przypadku wieloosobowych gospodarstw domowych zamieszkujących w lokalach o małej powierzchni użytkowej.

Pomimo spadku ogólnej kwoty wypłat dodatków mieszkaniowych, w niektórych kategoriach zasobów lokalowych nastąpił wzrost wypłat dodatków mieszkaniowych. Najwyższy przyrost dodatków mieszkaniowych w 2013 roku w stosunku do 2012 roku wystąpił na mieszkania komunalne – podnajmowane kat. „E” i „Ea” – liczba dodatków wzrosła o 113, a kwota wypłat zwiększyła się o 78.708,64 zł, oraz na lokale prywatnoczynszowe (tabela 7 poz. 6) – liczba dodatków wzrosła o 37, natomiast kwota wypłat zwiększyła się o 59.992,32 zł.

Niewątpliwym wpływem na to miała zwiększona ilość przyjętych wniosków, niskie dochody najemców lokali komunalnych jak i informacje kierowane do mieszkańców tych lokali przez administratora o możliwości ubiegania się o dodatek mieszkaniowy. Ponadto wydatki na lokal ponoszone przez wnioskodawców, u których brak było liczników na zimną lub ciepłą wodę w znacznym stopniu zwiększyły wysokość wypłaconych dodatków mieszkaniowych, ponieważ zarządcy naliczali zużycie wody ryczałtowo na osoby zamieszkujące w lokalu, przez co wydatki na lokal znacząco rosły.

Średnia kwota przyznanego dodatku mieszkaniowego wyniosła 253,67 zł (w 2012 r. 253,52 zł).
Ogółem wydano 3 287 decyzji administracyjnych,
w tym:

-	pozytywnych	3.123
-	odmownych	109
-	umarzających postępowanie	55

Ponadto 26 wnioski pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na braki w dokumentach przedstawionych przez wnioskodawców, które nie zostały usunięte pomimo wystosowanego wezwania, co nie pozwoliło na rozpatrzenie wniosków, a tym samym wydanie ostatecznych decyzji.

Dokonano 208 wezwań wnioskodawców celem uzupełnienia braków w dokumentach oraz wydano 303 zaświadczenia dotyczące wypłat dodatków mieszkaniowych.

W trakcie weryfikacji rozpatrywano 1.319 pism dotyczących wnioskodawców w sprawie przyznanego dodatku mieszkaniowego, na które wydano 901 decyzji administracyjnych weryfikacyjnych.

Pracownicy socjalni MOPS przeprowadzili 261 wywiadów środowiskowych u wnioskodawców ubiegających się o dodatek mieszkaniowy. W wyniku przeprowadzonych wywiadów środowiskowych 1 osoba otrzymała decyzję odmowną z powodu rażącej dysproporcji pomiędzy dochodami wykazanymi w złożonej deklaracji, a faktycznym stanem majątkowym, wskazującym, że wnioskodawca jest w stanie uiszczać wydatki związane z zajmowaniem lokalu mieszkalnego wykorzystując posiadane zasoby majątkowe. Ponadto 11 osób otrzymało odmowę przyznania dodatku mieszkaniowego, w tym 10 osób z powodu unikania przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, 1 osoba z powodu wykazania w deklaracji o dochodach zawyżonej liczby osób wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą w stosunku do faktycznej liczby osób gospodarstwa domowego wnioskodawcy.

Dodatki mieszkaniowe przekazywane były na konta 71 administratorów mieszkań.

Większość wypłacanych ryczałtów na zakup opału stanowiących część dodatku mieszkaniowego na wniosek wnioskodawców zostało przekazanych na konta zarządców, co miało znaczący wpływ na zmniejszenie zaległości wnioskodawców w opłatach za zajmowany lokal.

Pozostałe ryczałty na zakup opału wypłacane były w kasie MOPS.

IX Świadczenia rodzinne i alimentacyjne.

1. Świadczenia rodzinne.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 539,00 zł lub 623,00 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia albo 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego.

Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres od 01 listopada do 31 października następnego roku.

Kwoty zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków przedstawia tabela nr 8

Tabela nr 8. Kwoty świadczeń rodzinnych.

ZASIŁEK RODZINNY		
Okres obowiązywania	Wyszczególnienie	Kwota
od 1 listopada 2012 r.	na dziecko do ukończenia 5 roku życia	77 zł
	na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	106zł
	na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	115 zł

W 2013 r. ze świadczeń rodzinnych korzystało 3.928 rodzin (2012 r. – 4162 rodziny), w tym:

Rodziny pobierające zasiłek rodzinny z dodatkami	-	1.648
w tym:		
• na jedno dziecko	-	755,
• na dwoje dzieci	-	612,
• na troje dzieci	-	190,
• na czworo i więcej	-	91.

Tabela nr 9. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń.

DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO		
1.Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu :	Kwota	Okres pobierania
urodzenia dziecka	1000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	170 zł	na dziecko, nie więcej jednak niż 340 zł na wszystkie dzieci
	lub 250 zł	na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 500 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	80 zł	na trzecie i następne dziecko
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	60 zł	miesięcznie na dziecko do 5 lat
	80 zł	miesięcznie na dziecko od 5 do 24 lat
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	jednorazowo
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	90 zł lub 50 zł	miesięcznie, pobierany przez 10 miesięcy (wrzesień-czerwiec)
2.Zasiłek pielęgnacyjny	153 miesięcznie	
3.Świadczenie pielęgnacyjne	520 zł miesięcznie do czerwca 2013 620 zł miesięcznie od lipca 2013	
4.Specjalny zasiłek opiekuńczy	520 zł miesięcznie	
5.Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 000 zł jednorazowo	

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153,00 zł miesięcznie i nie jest zależny od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na czas nieokreślony chyba, że orzeczenie zostało wydane na czas określony; wówczas przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, jak również osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

W roku 2013 średniomiesięcznie wypłacano 2.483 zasiłki pielęgnacyjne osobom uprawnionym.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: 1. matce albo ojcu, 2. opiekunowi faktycznemu dziecka, 3. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z podjęcia pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, w przypadku, gdy łącznie spełnione są następujące warunki:

- a) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletnimi lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) nie ma osób wymienionych wyżej lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2013, na podstawie odrębnych przepisów, wypłacane były dodatki w okresie od stycznia do czerwca w wysokości 100 zł miesięcznie oraz w okresie od kwietnia do grudnia w wysokości 200 zł miesięcznie. Dodatki wypłacane były z urzędu bez konieczności składania dodatkowych wniosków.

W związku ze zmianą przepisów od 01.01.2013r. wprowadzony został dodatkowo, obok funkcjonującego świadczenia pielęgnacyjnego, **specjalny zasiłek opiekuńczy**, który przysługuje osobom, na których zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty 623 zł na osobę.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 520 zł miesięcznie.

W roku 2013 w związku ze zmianą przepisów wszystkie osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie dotychczasowych przepisów zachowały prawo do tego świadczenia w dotychczasowej wysokości do 30 czerwca 2013r. Decyzje wydane na podstawie poprzednich przepisów wygasły z mocy prawa z dniem 01 lipca 2013r. Wszystkie osoby zobowiązane były do złożenia nowych wniosków o świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy.

Bardziej restrykcyjne przepisy obowiązujące od 01 lipca 2013r. spowodowały znaczny spadek osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (ilość osób uprawnionych w miesiącu czerwcu – 439, ilość osób uprawnionych w miesiącu lipcu – 179).

W ciągu całego roku 2013 wypłacono 3.924 świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze, podczas gdy w roku 2012 wypłacono aż 5.472 świadczenia pielęgnacyjne osobom uprawnionym.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługiwała w 2013r. matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka. Od miesiąca stycznia 2013r. wprowadzona została zmiana wprowadzająca kryterium dochodowe przy ustalaniu prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie może przekroczyć kwoty 1.922zł.

Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowa zapomoga przysługiwała, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży i co najmniej jeden raz w każdym trymestrze ciąży. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

Wydatki poniesione w 2013 r. na wypłatę świadczeń rodzinnych oraz ilość wypłaconych świadczeń w porównaniu do 2012 roku przedstawia tabela nr 10.

Tabela nr 10. Wydatki na świadczenia i świadczeniobiorcy.

Wyszczególnienie	2013 r.		2012 r.	
	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne	3.364.373	33.862	3.209.122	36.611
Dodatki do zasiłków rodzinnych z dodatków ogółem z tytułu:	1.755.718	14.061	1.861.141	14.061
▪ urodzenia dziecka	167.000	167	176.000	176
▪ opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	339.508	870	379.041	974
▪ samotnego wychowywania dziecka	441.780	2.527	437.150	2.483
▪ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	190.400	2.471	203.880	2.641
▪ rozpoczęcia roku szkolnego	212.700	2.127	228.100	2.281
▪ podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	14.810	213	17.050	257
▪ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	389.520	4.869	419.920	5.249
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ogółem	5.120.091	47.106	5.070.263	50.672
Zasiłki pielęgnacyjne	4.558.023	29.791	4.797.774	31.358
Świadczenia pielęgnacyjne	2.044.838	3.747	2.826.306	5.472
Specjalny zasiłek opiekuńczy	88.574	177	0	0
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	100.600	1.006	179.900	1.799
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	474.000	474	584.000	584
Razem:	12.386.126	82.301	13.278.343	88.086

Po uwzględnieniu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń, wartość faktycznych wydatków wyniosła 12.357.972,13 zł.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że nastąpił spadek ogółem wypłaconych świadczeń w roku 2013 w porównaniu do roku 2012 o 892.217 zł. Głównym powodem zmniejszenia kwoty wypłaconych świadczeń była zmiana przepisów i wprowadzenie w roku 2013 obok funkcjonującego świadczenia pielęgnacyjnego – specjalnego zasiłku opiekuńczego. Weryfikacja wszystkich wypłacanych świadczeń pielęgnacyjnych nastąpiła w miesiącu lipcu 2013r. i spowodowała od miesiąca lipca zmniejszenie ilości osób uprawnionych z 439 w miesiącu czerwcu do 179 w miesiącu lipcu 2013 r. Kwota wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych łącznie z wypłaconym specjalnym zasiłkiem opiekuńczym była niższa o 692.894 zł w roku 2013 w porównaniu do roku 2012.

Również kwota dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego wypłacana w wysokości 100 zł miesięcznie jest mniejsza w roku 2013 w związku z tym, że dodatek ten był płacony tylko do miesiąca czerwca 2013r. a od lipca o te 100 zł została zwiększona kwota bazowa świadczenia pielęgnacyjnego do 620 zł miesięcznie.

W pozycji zasiłek rodzinny nastąpił wzrost wypłaconych kwot, natomiast spadek liczby wypłaconych świadczeń. Sytuacja taka spowodowana była wzrostem od 01.11.2012 r. wysokości kwot wypłacanych zasiłków rodzinnych. Podwyżka kwot miała wpływ na wysokość wypłacanych świadczeń przez cały rok 2013 natomiast w roku 2012 podwyżka dotyczyła tylko 2 miesięcy.

W sprawie świadczeń rodzinnych w roku 2013 wydano 4.874 decyzje administracyjne .

Ponadto wydano 685 zaświadczeń w różnych celach. Większość wydanych zaświadczeń dotyczyła osób ubiegających się o świadczenia rodzinne za granicą.

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych odzyskano kwotę 60.112 zł.

Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń na koniec 2013 r. wyniósł 127.763 zł.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej przewiduje w swoim ustawodawstwie pomoc dla rodziny, jeśli znajdzie się ona w trudnej sytuacji życiowej. Dzięki zasadom koordynacji rodzina otrzymuje pomoc bez względu na to, w jakim kraju UE przebywa, a w jakim pozostali członkowie rodziny. Należy jednak spełnić wymagania, jakie nakładają przepisy kraju, w którym osoba przebywająca jest zatrudniona.

Osoby, które mieszkają i wykonują pracę w jednym państwie korzystają z ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa. Przepisy te regulują ich prawa i obowiązki w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym mieszkają. Kiedy osoby te wyjeżdżają za granicę, w celu wykonywania pracy zarobkowej lub zamieszkania, przepisy wewnętrzne nie wystarczają dla zapewnienia im takiej ochrony. Gwarancję ochrony można wówczas uzyskać dopiero dzięki aktom prawa międzynarodowego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Regulacje te - poprzez zapewnienie harmonijnego współistnienia systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw - służą ochronie interesów osób przemieszczających się w celu podejmowania zatrudnienia i posiadających okresy zatrudnienia przebyte na terytorium różnych państw.

W ramach Unii Europejskiej koordynację systemów zabezpieczenia społecznego zapewniają przepisy w randze rozporządzeń Rady i Parlamentu. Natomiast w stosunkach z innymi państwami - ratyfikowane umowy dwustronne o zabezpieczeniu społecznym.

W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na podstawie decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego w roku 2013 z kwoty ogółem wypłaconych świadczeń, wypłacono łącznie **49.417 zł** ; z tego :

- zasiłek rodzinny	12.178 zł
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	960 zł
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	800 zł
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2.720 zł
- zasiłek pielęgnacyjny	9.639 zł
- świadczenie pielęgnacyjne	23.120 zł.

W roku 2013 nastąpił spadek wypłacanych świadczeń na podstawie ww. decyzji o 19.630zł (kwota wypłaconych świadczeń w roku 2012 wynosiła 69.047zł).

Osoby zobowiązane do zwrotu świadczeń rodzinnych na podstawie decyzji Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego dokonały zwrotu kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w wysokości **10.244 zł** .

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne przyznawane są osobom, którym decyzją przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie opłacane są za osoby, które w dniu złożenia wniosku o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego posiadają 25 letni okres ubezpieczenia niezbędny do nabycia uprawnień emerytalnych.

Składka zdrowotna nie przysługiwała, jeśli osoba objęta była ubezpieczeniem z innego tytułu, np. z tytułu pracy zarobkowej małżonka.

Tabela nr 11. Wydatki na składki FUS i zdrowotne.

Wyszczególnienie	2013 r.		2012 r.	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	3.475	519.366	3.852	538.840
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	1.928	93.966	2.779	130.057
Razem:	5.403	613.332	6.631	668.897

Spadek zarówno kwotowy jak i ilościowy był konsekwencją zmiany przepisów dotyczących ustalania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego jak również wprowadzenia w miejsce świadczenia pielęgnacyjnego bardziej restrykcyjnego specjalnego zasiłku opiekuńczego (szczegółowo omówione wyżej)

2. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 228 ze zm.) łączy elementy funduszu alimentacyjnego sprzed 2004 roku oraz obowiązującego do września 2008 r. systemu zaliczek alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego środkami finansowymi z budżetu państwa.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- dochody rodziny nieprzekraczające 725 zł (netto) miesięcznie na osobę w rodzinie,
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat , jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów , nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych.

Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych w kwocie aktualnie zasądzonych alimentów, bez względu na wielkość zaległych zobowiązań dłużnika wobec osoby uprawnionej; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego z miejsca zamieszkania dłużnika, np. w przypadku braku umowy międzynarodowej pomiędzy Polską i państwem, w którym dłużnik zamieszkuje,
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

W sprawie funduszu alimentacyjnego wydano **1.901** decyzji administracyjnych.

Wyplacono 11.227 świadczeń alimentacyjnych na kwotę 3.772.766 zł. Po uwzględnieniu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń, faktyczne wydatki wyniosły 3.767.125,83 zł.

Według stanu na dzień 31.12.2013 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane były dla **559** rodzin na **856** osób uprawnionych (dzieci).

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określa ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika: 1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny; 2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

Od 1 stycznia 2012 r. w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: 1) złożenia oświadczenia majątkowego, 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, odmówił przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych — organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika kieruje wnioskiem do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, dołączając odpis tej decyzji, oraz składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.).

Na dzień 31 grudnia 2013 r. na terenie miasta Stargard Szczeciński było **658** dłużników alimentacyjnych.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych w 2013 r.

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego - 207 osób,
- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy - 53 osoby,
- poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego - 125 osób,
- wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 399 osób,
- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (decyzje prawomocne) - 184 osoby,
- wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 211 osób,
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK – 300 osób,
- złożenie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego – 297 osób.

Sposób załatwienia przez Prokuraturę:

- odmowa wszczęcia dochodzenia w 210 przypadkach,
- umorzenie dochodzenia w 54 przypadkach,
- podjęcie na nowo dochodzenia w 4 przypadkach,
- przesłanie aktu oskarżenia do Sądu w 1 przypadku
- zawieszenie dochodzenia w 4 przypadkach.

W pozostałych przypadkach do dnia 31.12.2013 r. Prokuratura nie podjęła decyzji (postępowanie w toku).

Na dzień 31.12.2013 r. zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych na osoby uprawnione posiadało **894** dłużników alimentacyjnych (zamieszkujących na terenie miasta Stargard Szczeciński i poza miastem Stargard Szczeciński).

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił **14.065.317 zł**. W 2013 r. dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę **432.617 zł** oraz odsetek ustawowych w kwocie **104.403 zł** (łącznie kwota zwrotu **537.020 zł**).

W stosunku do roku 2012 nastąpił wzrost zwróconych kwot o 9,4 %.

Dochód własny gminy stanowi kwota 154.899 zł.

Ponadto dokonano zwrotu zadłużenia zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę **52.393 zł**, z czego 50% stanowi dochód gminy. Na dzień 31.12.2013 r. na ogólnopolską listę dłużników wpisanych było 805 dłużników alimentacyjnych.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy, a od października 2008 r. dodatkowo komornik skarbowy w ramach postępowania egzekucyjnego w administracji.

Wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w 2013 r. wyniosły 1.174.115 zł.

X. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.

Na podstawie uchwały nr XXIX/345/2013r. Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 maja 2013r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasto Stargard Szczeciński” z późniejszymi zmianami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim realizuje zadanie w zakresie przyjmowania wniosków i wydawania decyzji w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych od 15 lipca 2013r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wnioski w sprawie stypendiów szkolnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych przyjmowano do dnia **15 września 2013r.** oraz dla uczniów kolegiów do dnia **15 października 2013 r.** W szczególnych przypadkach wnioski były przyjmowane po upływie ustawowych terminów.

Wysokość stypendium uzależniona jest od kryterium uprawniającego do pomocy społecznej tj. 456 zł na osobę w rodzinie :

- do 50 % kryterium dochodowego, tj. do 228 zł wynosi 174,90 zł,
- powyżej 50 % do 70 % kryterium dochodowego, tj. od 228,01 do 319,20 zł wynosi 132,50 zł,
- powyżej 70 % do 100 % kryterium dochodowego, tj. od 319,21 do 456 wynosi 84,80 zł.

Dodatkowo za każdą okoliczność, tj. bezrobocie, niepełnosprawność , ciężką lub długotrwałą chorobę, wielodzietność, brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych , alkoholizm, rodzina niepełna lub zdarzenie losowe doliczane jest po 5,30 zł, tj. 5% kwoty zasiłku rodzinnego wynoszącego 106 zł.

Na dzień **31 grudnia 2013 r.** uprawnionych do pobierania stypendium było **765 uczniów**, w tym:

- ze szkół podstawowych - 398,
- z gimnazjów - 182,
- ze szkół ponadgimnazjalnych - 185.

Wydano 57 decyzji odmownych i 11 wstrzymujących.

W sprawie pomocy o zasiłki szkolne wystąpiło 6- ro rodziców uczniów, w tym:

- 2-je ze szkół podstawowych,
- 4-ro ze szkół ponadpodstawowych .

Jeden uczeń otrzymał odmowę pomocy w tej formie.

Łącznie na stypendia i zasiłki szkolne w okresie wrzesień – grudzień 2013 r. wydano **338.139,70 zł**, w tym:

- stypendia **335.749,70 zł** (środki z dotacji **268.599,76** + środki własne **67.149,94 zł**),
- zasiłki szkolne **2.390,00 zł** (środki z dotacji **1.912,00 zł** + środki własne **478,00 zł**).

Dotacja wynosiła **322.852,00 zł**, a środki niewykorzystane stanowią kwotę **52.340,24 zł**.